

Tide AS

ÅRS- OG
BÆREKRAFTSRAPPORT

2023

INNHOOLD

05

Konsernsjefen har ordet

08

Styrets beretning

32

Resultatregnskap

33

Eiendeler

34

Egenkapital og gjeld

36

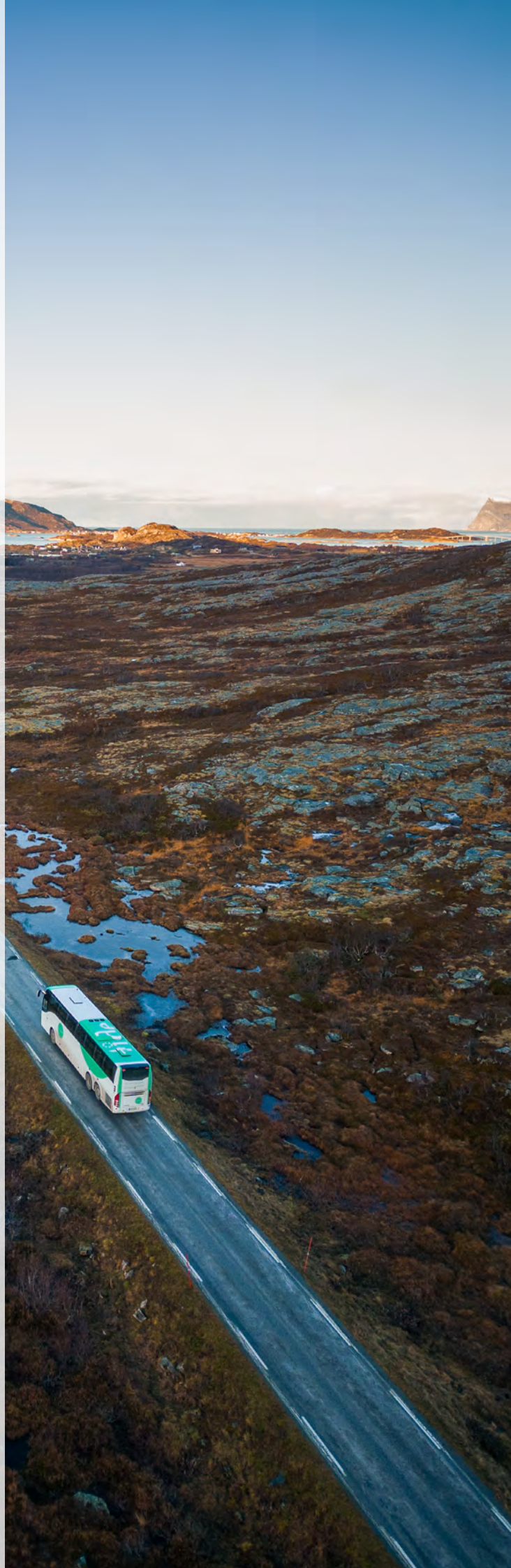
Kontantstrømoppstilling

38

Noter

78

Revisjonsberetning

Tide skal være den foretrukne mobilitetsaktøren i Norge og Danmark

I Tide er vi stolte over å være en viktig samfunnsaktør i våre reisendes hverdag. Vi tilbyr bærekraftige transportsløsninger, og som et fremtidsrettet mobilitetselskap er vi en sentral aktør når nye og mer miljøvennlige teknologier implementeres innen vår næring.

Dette er Tide

Tide er Norges nest største mobilitetselskap og blant de største aktørene i Danmark. Tide kjører buss på offentlige kontrakter i både Norge og Danmark og driver omfattende virksomhet innen utleie av turbusstjenester, samt fly- og ekspressbuss. Vi skal skape gode og bærekraftige reiseopplevelser, og hver eneste dag gjennomfører vi over 20 000 bussreiser.

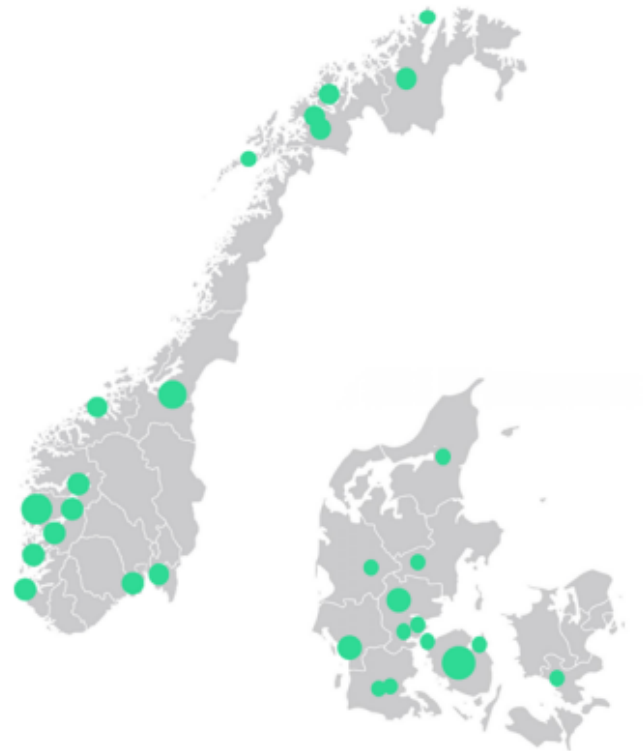
5017 medarbeidere

2184 busser

322 elektriske busser

4,9 milliarder i omsetning

32,4 milliarder i ordresreserve

Konsernsjefen har ordet

2023

I Tide er mennesker den mest sentrale delen av vår virksomhet. Mennesker som frakter andre mennesker fra ett sted til ett annet på en miljøvennlig, trygg, enkel og sosialt rettferdig måte.

I 2023 fraktet våre medarbeidere flere reisende enn noen gang og antallet passasjerer på våre busser økte til over 100 millioner reisende.

Det tilsvarer nært 350 000 reisende på en vanlig hverdag, og understreker det viktige samfunnsoppdraget Tide har som leverandør av gode og bærekraftige reiseopplevelser. Tide har i 2023 utført oppdraget med stolthet og glede. Det er takket være fantastisk engasjement, pågangsmot og innsats fra våre totalt 5.017 medarbeidere.

Samtidig er det nettopp mangelen på mennesker og bussjåfører som har vært den største utfordringen til Tide gjennom året, og det har skapt negative ringvirkninger for så vel selskapet, kundene og samfunnet.

Året 2023 har samlet sett vært et år med mot- og medgang, der mye har vært likt som tidligere år ved at det har vært både begivenhetsrikt og hektisk. Vi har nådd mange av våre målsetninger og det er gledelig. Samtidig står vi i en tid der fortsatte geopolitiske spenninger, samfunnsøkonomiske svingninger og endrede sysselsettingsmønstre setter sitt negative preg på Tides økonomiske resultater.

De økonomiske resultatene til Tide for 2023 er ikke tilfredsstillende. Det er ulike årsaker til dette. I løpet av 2023 har vi fått merke etterdønningene etter to år med pandemi, konsekvensene av krig i Europa og et høyt rente- og inflasjonsnivå. I tillegg fikk ansatte i kollektivnæringen det høyeste lønnsoppgjøret siden opprettelsen av Bussbransjeavtalen, mens en svak kronekurs har bidratt til økte kostnader på innkjøp av nye busser.

■ Bussen skal frem

For 2024 er Tides prioritet å sikre pålitelige og solide leveranser og en økonomisk bærekraftig drift. For Tide og kollektivbransjen har kombinasjonen av økt etterspørsel etter tjenester i Norge, færre arbeidsinnvandrere til Norge og Danmark etter pandemien og svært lav arbeidsledighet medført et betydelig mannskapsunderskudd.

Tide skal være en leverandør av transporttjenester som er til å stole på, og vi skal være en attraktiv arbeidsplass. Det har derfor vært jobbet intenst med å rekruttere flere bussjåfører gjennom året og vi har samarbeidet med både bransjeforeninger, kjøreskoler og offentlige kunder. Vi har samtidig jobbet med ulike prosjekter for å beholde dagens sjåfører.

Jeg vil benytte anledningen til å rette en spesiell takk til vår kollega Nataliya Mohn. Hun er fra Ukraina, men har bodd mange år i Norge og arbeider som bussjåfør ved Tides avdeling i Bergen Sør. Nataliya har med støtte fra andre vært en sterk pådriver for at Norge endrer regelverket slik at flere ukrainske bussjåfører som nå er flyktninger i Norge kan få arbeide som bussjåfører uten å ha bodd her i fire år. Det er en seier for enkeltmennesker, det norske samfunnet og bussnæringen i Norge.

Totalt har Tide fått ønske velkommen til over 800 nye bussjåfører i Norge og Danmark i 2023, både via nyansettelser i ulike stillingskategorier, og gjennom virksomhetsoverdragelse i forbindelse med oppstart av ny kontrakt. Det er gledelig og vi er svært

takknemlig for å få så mange nye kollegaer, men det er samtidig krevende over tid å arbeide med mangel på personell. Det gjør oss ekstra sårbare i perioder med høyt sykefravær og hurtig etterspørselsvekst. Arbeidet med å sikre bedre mannskapsbalanse vil derfor fortsette for fullt inn i året som kommer.

Tides aktiviteter innenfor ekspress-, fly og turbuss tok seg for alvor opp i 2023. Det har gitt ny rekord i antall turoppdrag for Tide, og en jevn og solid vekst gjennom året etter fly- og ekspressbussreiser. Å gå fra marginal produksjon i pandemien til meget høy i 2023 har vært krevende for organisasjonen og gitt svake økonomiske resultater. Tide iverksatte derfor i løpet av 2023 en større omstilling innenfor denne delen av virksomheten. Målet er å forbedre interne prosesser, tilpasse organisasjonen til en ny hverdag og styrke resultatene. Jeg forventer at disse grepene vil gi positive resultater i 2024.

■ Nye oppstarter og nye, bærekraftige løsninger

Tide har mål om å være kundens foretrukne leverandør av morgendagens mobilitetsløsninger. Vi var derfor svært stolte da vi startet opp vår nordligste anbudskontrakt Finnmark Midt den 1. oktober 2023. Det er en kontrakt som tilførte oss nye, flotte Tide-medarbeidere og 50 nye busser hvorav 14 er elektriske.

Gjennom året ble det også lagt ned betydelig innsats for å klargjøre for oppstart av den nye anbuds-kontrakten Rutepakke 2 Møre og Romsdal den 1. januar 2024. Dette er en kontrakt Tide har hatt i mange år, men fra nå skal kontrakten driftes med 53 nye busser hvorav 30 er elektriske.

I den danske virksomheten har Tide nå hatt sitt første hele driftsår på Ålborg-kontrakten. Andre del av denne kontrakten startet imidlertid opp i 2023 ved innføringen av en Bus Rapid Transfer (BRT) linje i Ålborg.

BRT brukes som en betegnelse på busslinjer som helt eller delvis går på et eget tilpasset veinett. Denne linjen i Ålborg blir driftet av 14 elektriske busser, såkalte Plussbusser, som er 24,8 meter lange og kan frakte et betydelig større antall reisende per buss. Det er første gang i Danmark at denne type busser benyttes, og oppstarten har vært vellykket.

Tide har i 2023 sluttført integrasjonen av Tide Buss og Bane AS, etter at DSD Bus AS, vårt eierselskap, kjøpte Keolis Norge AS høsten 2022. Det innebærer at Tide har det daglige driftsansvaret for busskontrakten for Bergen sentrum med 138 busser og

“Jeg ser på 2024 som et mulighetens år”

drift av Bybanen i Bergen med 34 bybanevogner. Passasjerveksten i Tide Buss og Bane har vært meget god i 2023, og det indikerer at et videreutviklet bybanenett i Bergen med en ny linje til Fyllingsdalen har vært en suksess og fått flere til å reise miljøvennlig og kollektivt.

Summen av de offentlige anbudskontraktene til Tide er strategisk viktige for selskapets kontinuerlige utvikling og satsing på nye bærekraftige kollektivløsninger. Totalt har selskapet en solid ordre-reserve innenfor de offentlige anbudskontraktene på over 32,4 milliarder norske kroner, inkludert opsjonsår. Ordre-reserven gir trygghet for fremtidig inntjening og mulighet for langsiktig planlegging.

■ Forventninger til fremtiden

Jeg ser på 2024 som et mulighetens år, men også som et år jeg vet vil kreve betydelig hardt og målrettet arbeid om vi skal nå våre mål. Vi må lykkes med rekruttering av flere bussjåførere, sikre gode og stabile tjenester og styrke lønnsomheten til konsernet.

Selv om store deler av resultatsvekkelsen til Tide skyldes utenforliggende forhold, er det ingen vei utenom at selskapet må gjennomføre kraftfulle tiltak for å sikre at den økonomiske situasjonen forbedrer seg. Det vil bli krevende, og for å oppnå det må vi fortsette å investere i våre medarbeideres utvikling. I tillegg må vi legge stort trykk på å skape gode og attraktive arbeidsplasser slik at flere ønsker å være med og bidra til vårt viktige samfunnsoppdrag.

Våre interessenter, eiere, kunder, reisende og medarbeidere kan stole på at vi iverksetter disse tiltakene slik at vi fortsetter å levere gode og bærekraftige reiseopplevelser - hver dag.

Roger Harketad
Konsernsjef

Styrets beretning

Års- og bærekraftsrapporten viser hvordan Tide AS (Tide) på en helhetlig måte arbeider for å skape økonomiske resultater og langsiktige verdier, samtidig som selskapet har et bevisst forhold til hvordan virksomheten påvirker omgivelsene.

For å lykkes må Tide ha et godt samspill som hensyntar både sosiale, økonomiske og miljømessige forhold – i dag og i fremtiden.

Året 2023 har vært et krevende år for Tide, der de positive økonomiske resultatene har uteblitt. Selv om Tide har hatt positiv utvikling på en rekke fronter, er det flere faktorer der den forventede utviklingen enten har gått saktere eller levert svakere enn ønsket. Samlet sett er styret ikke tilfreds med de økonomiske resultatene for året som helhet.

Forventningen om at den kritiske sjåførmangelen som både Tide og bussbransjen erfarte etter pandemien var av mer forbigående art, har ikke slått til i 2023. For få bussjåførere til å drifte selskapet har vært en av Tides største utfordringer i 2023, og innsats for å sikre daglig produksjon har tatt bort fokus fra andre viktige forbedringsområder. Konsekvensene av sjåførmangelen er flere, og berører både medarbeidere, kunder og reisende. For å sikre nok bussjåførere til neste dags produksjon har mange medarbeidere stått på ekstra. Det har medført svært høye overtidskostnader. Samtidig opplever både Tide og bransjen for øvrig at sykefraværet har etablert seg på et høyere nivå enn før pandemien, noe som forsterker utfordringene med tilgjengelig mannskap. Sjåførmangelen har også medført at avganger har blitt innstilt med påfølgende negative konsekvenser for reisende, kunder og Tides omdømme.

Tides resultater for 2023 ble påvirket av vedvarende internasjonal usikkerhet, høy inflasjon og gjentatte renteøkninger gjennom året, i tillegg til et lønnsoppgjør

som var høyere enn forventet. Selv om hovedvekten av konsernets aktivitet innenfor kontrakter med offentlige oppdragsgivere har gode reguleringsmekanismer for slik pris- og kostnadsvekst, påvirker forsinkelsene i denne reguleringen også resultatene i 2023. For den danske virksomheten er forsinkelsene mindre, og har i mindre grad påvirket selskapet negativt i året som har gått.

Samfunnsoppdraget til Tide står støtt, og fundamentet for Tides virksomhet styrket seg gjennom 2023 da Tide fraktet rekordmange passasjerer i året som gikk. Det er svært gledelig for både samfunnet og miljøet. Mens tur- og ekspressbussvirksomheten så en tregere tilbakekomst av reisende etter pandemien, har markedene hentet seg inn igjen i 2023. Tides turbussaktivitet har hatt rekordmange kundeoppdrag og ekspressbussene har lyktes med jevn kundevekst og økt salg av tilleggstjenester.

Tide vil i 2024 fortsette å arbeide aktivt for å ivareta sitt samfunnsoppdrag og være en aktør som bidrar positivt til at flere reiser miljøvennlig med kollektivtransport. Styret forventer at konsernet i 2024 fortsetter å jobbe målrettet med rekruttering og styrket lønnsomhet innenfor selskapets ulike forretningsområder.

Styret ser spesielt positivt på de grep som er iverksatt innenfor selskapets turbussaktiviteter og forventer totalt sett en positiv resultatutvikling i Tide for 2024.

■ Virksomhetens art

Tide er et konsern med en total omsetning i 2023 på NOK 4,9 (4,2) milliarder. Tide er fortsatt Norges nest største og blant Danmarks største selskap for land-basert kollektivtransport. Konsernet og den norske virksomhetens hovedkontor ligger i Bergen, mens den danske virksomheten ledes fra Odense.

Tide AS er et privateid selskap 100 prosent eid av DSD Bus AS, et selskap i det Stavangerbaserte DSD-konsernet.

Kjernevirksomheten til konsernet er busstransport for offentlige aktører, bedrifter og private kunder. Omsetningsmessig er den største aktiviteten anbudskjøring for fylkeskommunale oppdragsgivere og de danske trafikkelskapene. Tide driver også omfattende tur-, fly- og ekspressbussvirksomhet. Konsernet hadde ved utgangen av året 5.017 ansatte og totalt 2.184 busser. Aktiviteten i selskapet foregår i hovedsak i konsernets datterselskaper, Tide Buss AS og Tide Bus Danmark A/S. Tide Buss AS har også aktivitet i to datterselskaper, Turbuss Vest AS som selger turbusstjenester samt Tide Verksted AS. Sistnevnte utfører reparasjons- og vedlikeholdstjenester.

Tide hadde ved utgangen av 2023 en kontraktsreserve på NOK 23 (26,6) milliarder, samt en betinget kontraktsreserve relatert til opsjoner på NOK 9,4 (9,6) milliarder. Dette er en nedgang i selskapets totale ordresreserve på NOK 3,6 milliarder fra inngangen av 2023. Tide har i løpet av 2023 startet opp en ny kontrakt, samt forbedret en oppstart ved årsskiftet 2024.

Resultatutvikling

Konsernets resultat før skatt ble NOK -188 millioner i 2023 mot NOK -125 millioner året før.

Resultatene i 2023 ble svakere enn ønsket. Året har vært preget av en krevende sjåførtilgang og høye kostnader knyttet til dette. Bemanningssituasjonen har medført høyere overtidskostnader og kostnader knyttet til innstillinger. Summen av dette har påvirket resultatene i 2023 negativt. Videre har en høy lønnsvekst og en generell høy prisvekst også påvirket resultatet negativt. De offentlige anbudskontraktene i konsernet er i utgangspunktet godt regulert for å hensynta kostnadssvingninger, men Tide erfarer at reguleringsmekanismene ikke fullverdig klarer å kompensere den høye lønns- og prisveksten i samfunnet i 2023.

Resultatutviklingen i konsernets turbussaktivitet er ikke tilfredsstillende. Selskapets turbussdrift har opplevd et krevende år hvor kapasitetsutfordringer og svak logistikeffektivitet har påvirket selskapets økonomiske

resultat negativt. Fly- og ekspressbuss markedet viser en betydelig forbedring målt mot 2022, men er fortsatt noe bak ønsket resultat.

I den danske virksomheten er resultatet positivt og på nivå med resultatet for 2022, men det kommer primært fra en positiv valutaeffekt gjennom en svakere krone. I Danmark preges virksomheten av høyt sykefravær på enkelte kontrakter og en underliggende drift som ikke er tilfredsstillende. Indeksering i Danmark treffer bra og selskapet har også fått noen positive engangseffekter knyttet til merverdiavgift.

Driftsinntektene for konsernet endte på totalt NOK 4.885 millioner i 2023, en økning på NOK 700 millioner sammenlignet med året før. Økningen er fordelt på alle områder. Anbudsvirksomheten i Norge startet opp en ny kontrakt på slutten av året, men hovedvekten av inntektsøkningen skyldes generell prisvekst samt økt aktivitet innen tursegmentet. I Danmark har Tide hatt sitt første hele driftsår av kontrakten i Ålborg, i tillegg til en generell prisvekst på alle kontraktene.

Selskapets totale driftskostnader var NOK 4.235 millioner i 2023, en økning på NOK 554 millioner sammenlignet med 2022. Resultatet for 2023 er også preget av en nedskrivning av en av kontraktene som har en resultatinntjening som er lavere enn forventet bokført verdi for bussene. Det er totalt gjennomført en nedskrivning på MNOK 45. Netto finansposter var negative med NOK 207 millioner i 2023, en økning på NOK 109 millioner sammenlignet med 2022. Dette skyldes primært et høyere rentenivå.

Morselskapet Tide AS oppnådde et resultat før skatt på NOK -74 millioner i 2023 mot NOK - 51 millioner året før. Driftsresultatet er på samme nivå som i 2022, mens finanskostnadene er vesentlig høyere i 2023 som følge av et høyere rentenivå.

Balanse, finansiering likviditet og investering

Konsernets totalbalanse var ved utgangen av 2023 på NOK 4.735 millioner, opp fra NOK 4.524 millioner ved utgangen av 2022. Endringen skyldes en liten nedgang i anleggsmidler som følge av avskrivninger og innkjøp av nye busser til Ålborg og Finnmark samt noen tur- og ekspressbusser. Omløpsmidlene økte noe gjennom året basert på en økning i likviditet. Langsiktig gjeld følger i stor grad utviklingen i driftsmidler og er redusert med NOK 26 millioner. Annen kortsiktig gjeld er noe høyere, primært knyttet til økt ansvarlig lån fra morselskapet.

Egenkapitalen utgjorde NOK 325,6 millioner ved utgangen av året. Dette tilsvarer en egenkapitalandel på 6,9 prosent. Ved utløpet av 2022 hadde konsernet en bokført egenkapital på NOK 232,3 millioner, tilsvarende 5,14 prosent egenkapitalandel. Det negative resultatet er for 2023 veid opp gjennom konsernbidrag. Bankene måler konsernets oppfyllelse av lånebetingelser basert på en nominell størrelse på egenkapitalen.

Tide hadde NOK 2.749 millioner klassifisert som langsiktig rentebærende gjeld og leasing forpliktelse pr. 31. desember 2023. Tilsvarende tall for 2022 var NOK 2.775 millioner. Avdrag på lån og leasing for 2024 er klassifisert som kortsiktig rentebærende gjeld og utgjorde NOK 613 millioner pr. 31. desember 2023. Tilsvarende tall for 2022 utgjorde NOK 591 millioner.

Etter implementering av IFRS 16 fra 2019 er alle leieavtaler i konsernet definert som finansiell leasing. Den danske virksomheten benytter i større grad tradisjonell bankfinansiering på grunn av danske MVA-regler. Innbetaling ved salg av anleggsmidler utgjorde NOK 15 millioner i 2023, mot NOK 41 millioner året før. Det ble gjennomført investeringer for NOK 555 millioner i 2023 mot NOK 947 millioner i 2022.

Likviditetsbeholdningen var NOK 371 millioner ved utgangen av 2023 mot NOK 286 millioner i 2022. Utover dette hadde konsernet NOK 190 millioner i ubenyttede trekkrettigheter ved utgangen av 2023. Kontantstrømmen fra driften ble NOK 789 millioner i 2023, mot NOK 595 millioner i 2022.

Den økte kontantstrømmen er primært knyttet til økt aktivitet blant annet fra nye anbud i Danmark. Isolert sett får vi effektene av dette som en høyere avskrivning, men også noe økt kortsiktig gjeld. Konsernet har overholdt sine lånebetingelser gjennom hele året.

Totalbalansen for morselskapet Tide AS var ved utgangen av 2023 NOK 1.379 millioner. Til sammenligning hadde selskapet en balanse på NOK 972 millioner ved utgangen av 2022.

■ Finansiell risiko

Markedsrisiko

Hovedvekten av Tide sin aktivitet i Norge og Danmark er knyttet til anbudsaktivitet. Dette er brutto-kontrakter hvor det offentlig er kontraktspart. En bruttokontrakt innebærer at Tide som operatør får en fast kontraktsgodtgjørelse med noen variabler knyttet til insentivsystem, mens oppdragsgiver har inntektsrisikoen. I de kommersielle tur-, fly og ekspressbussproduktene har Tide normalt hele inntektsrisikoen.

a) Valutarisiko

Tide har en lav valutaeksponering. Konsernet eksponeres i hovedsak for valutarisiko knyttet til det danske datterselskapet Tide Bus Danmark A/S. Risikoen er knyttet til omregning fra DKK til NOK, samt til et begrenset antall transaksjoner med eksterne parter i utenlandsk valuta. Tide ser imidlertid en økning i valutaeksponering knyttet til kjøp og salg av busser i ulike valutaer, hvor dette historisk har vært i NOK/DKK.

b) Pris- og indekstrisiko

Konsernet er eksponert for svingninger i priser på innsatsfaktorer, der drivstoff, lønn og rente er de viktigste. 2023 var preget av store svingninger i prisene knyttet til innsatsfaktorer. Ved svingninger i innsatsfaktorene blir normalt selskapets inntekter regulert for variasjonene, men for den norske aktiviteten er dette gjerne opp mot 10 måneder forsinket. Det er ikke en fullstendig sikring av prisendringer, da anbudskontraktene har noe ulik ordlyd og reguleringsmekanismer. For den danske virksomheten er forsinkelsen 2-6 måneder og kontraktene mellom trafikk-selskapene er mer standardiserte enn i Norge når det gjelder indeksbruk. Majoriteten av konsernets avtaler innen turbussegmentet med lang varighet har også prisreguleringsmekanismer ved endringer i innsatsfaktorene. Ekspressbussrutene har også gode muligheter for å raskt justere prisene ut til sluttbruker.

c) Renterisiko

Tides renterisiko er knyttet til langsiktige lån, leasing og bankinnskudd. Dette motvirkes delvis av regulering av kontraktsinntektene i flere av selskapets kontrakter. Lån med flytende rente medfører en renterisiko for Tide sin kontantstrøm som delvis motvirkes av kontantekvivalenter med flytende rente. Bruk av rentebytteavtaler vurderes løpende. Det avgjørende for å vurdere inngåelse av rentebytteavtaler vil være hvorvidt anbudskontraktene inneholder reguleringsmekanismer som dekker rentendringer på sikt. Det er foretatt sikring av renterisikoen for noen kontrakter, jf. Note 17.

d) Kredittrisiko

Kredittrisiko representerer det regnskapsmessige tap som vil oppstå hvis eksterne parter ikke overholder sin del av kontrakten og er knyttet til finansielle instrumenter, som kontanter og kontantekvivalenter, kundefordringer, andre fordringer og finansielle derivater. Tide er også eksponert for kredittrisiko knyttet til kundefordringer, samt transaksjoner i forbindelse med billettsalg. Kredittrisiko knyttet til billettsalg er minimal, da oppgjør i all hovedsak er kontant eller kort- og mobiltransaksjoner. Kredittrisikoen for kundefordringene er lav, da motpart i det vesentlige er offentlige kunder. Maksimal risikoeksponering er balanseført verdi av de finansielle eiendelene i balansen. Kredittrisiko knyttet til andre fordringer anses også som lav da de vesentligste postene gjelder avsetninger for opptjente, ikke-fakturerte inntekter fra oppdragsgivere (norske fylkeskommuner og danske trafikk-selskap) og avgifter til gode fra staten.

e) Likviditetsrisiko

Tide har etablert en konsernkontoordning, hvor samtlige norske selskaper i konsernet med aktivitet er inkludert. Nettobeholdning i konsernkontoordningen, både positiv og negativ, blir bokført som konsern-mellomværende i selskapsregnskapene. Det blir løpende gjennomført vurderinger av behovet for kontanter og kontantekvivalenter for å møte driftsrelaterte forpliktelser og lånebehov i forbindelse med investeringer. Tide har etablerte trekkrettigheter, som ved utgangen av året var på NOK 190 millioner, for å sikre tilgang til likviditet. Tide oppfyller sine forpliktelser løpende.

Forretningsområdene

■ Tide Buss AS

Tide Buss AS (Tide Buss) har virksomhet i Norge. Hovedaktiviteten til selskapet er anbudskjøring for offentlige fylkeskommunale oppdragsgivere og selskapet har rutekjøring i fylkene Vestland, Rogaland, Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestfold, Troms og Finnmark. Tide Buss opererer 13 anbudskontrakter med normal varighet på 6–10 år, samt 1–3 opsjonssår.

Tide Buss er også en av landets største aktører innen turbussutleie til offentlige-, privat- og bedriftskunder. Videre driver Tide en ekspressbussrute i egen regi, tre ekspressbussruter sammen med andre operatører, samt flybussene i Bergen, Bardufoss og Haugesund.

Tide Buss har også aktivitet i to datterselskaper, Turbuss Vest AS som driver utleie av turbusstjenester samt Tide Verksted AS. Tide Verksted driver service og vedlikehold av tyngre kjøretøy, primært busser. Tide Verksted har Tide Buss, og Tide Buss sine bussleverandører som sine største kunder, men tar også oppdrag for eksterne kunder.

Tide Buss deltar aktivt i konkurranser om nye kontrakter i Norge både til offentlige og private kunder. Konkurranskriteriene varierer fra anbud til anbud, og selskapet registrerer at utover konkurranse på pris, vektet i økende grad også andre kriterier som eksempelvis miljø og kvalitet. Selskapet opererte ved utgangen av året 1.707 busser. Totalt i Tide Buss er det 3.681 medarbeidere. Selskapet har ikke vunnet nye anbud for rutebusskjøring i 2023, men har vunnet flere kontrakter for turbussoppdrag.

Av vesentlige hendelser i 2023 er de viktigste:

- Økonomien i Norge og store deler av verden er pre-

get av større usikkerhet og svingninger enn tidligere år. Det har i 2023 gitt seg utslag i svært høy inflasjon og høy lønnsvekst. Kontraktsinntektene for Tide Buss sin anbudsvirksomhet etterreguleres med opptil 10 måneders forsinkelse. Den høye lønns- og prisveksten fører derfor til et midlertidig fall i lønnsomheten, ettersom kostnadene stiger mer enn normalt og tilsvarende endring på inntektsiden kommer inntil 10 måneder fram i tid. Denne effekten vil være lavere når lønns- og prisveksten går tilbake til mer normale nivåer.

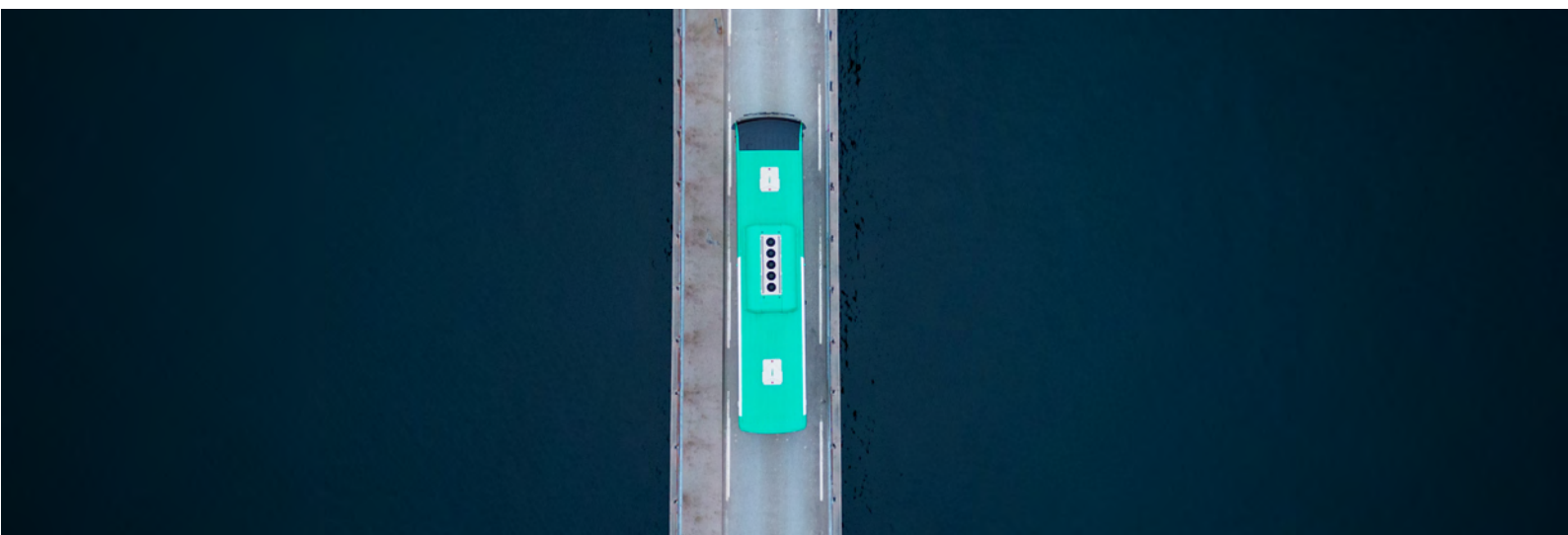
- Tide Buss har i 2023 stått i en svært krevende bemanningssituasjon og det er flere avdelinger som i dag er underbemannet på sjåførsiden. Tide Buss har behov for anslagsvis 200 nye sjåførere for å komme i balanse. Selskapet har intensivert arbeidet med å rekruttere nye sjåførere, samtidig som det arbeides aktivt for å beholde eksisterende medarbeidere. Selskapet samarbeider med de ulike fylkeskommunene og NHO Transport innenfor rekruttering, og har i løpet av 2023 iverksatt flere nye tiltak som har gitt resultater.

- 1. oktober 2023 hadde Tide Buss oppstart på rutepakken Finnmark Midt. Denne kontrakten for offentlig busstransport har blant annet 9 elektriske bybusser og Tide Buss har etablert nye stasjoneringer i Hammerfest, Honningsvåg, Lakselv og Karasjok.

- Tide Buss sine inntekter fra tur-, fly- og ekspressbuss segmentet er tilbake på sammenlignbart nivå som før Covid-19 pandemien. Mens etterspørselen etter turbusstjenester opplever sterk vekst, erfarte selskapet et tregere marked innenfor deler av fly- og ekspressbuss segmentene. Tide Buss besluttet på denne bakgrunn å legge ned Flybussen Lofoten sensommeren 2023. Samlet sett har imidlertid selskapets fly- og ekspressbuss tjenester opplevd en vekst på 17 prosent i antall passasjerer i året som har gått.

- Tide Buss har i 2023 iverksatt et omfattende forbedrings- og omstillingsprogram innenfor turvirksomheten for å sikre lønnsomhet.

- Tide Buss arbeidet i 2023 med flere ulike effektiviseringsprosjekter som «Moderne arbeidsdag» og «Digitalisert arbeidsdag» og selskapet vil fortsette utrulling av disse i 2024.

■ Tide Buss Danmark

Tide Bus Danmark A/S (Tide Bus Danmark) har virksomhet i Danmark. Hovedaktiviteten til selskapet er anbudskjøring for offentlige, kommunale oppdragsgivere. Tide Bus Danmark kjører rutebuss for Nordjyllands Trafikselskab, Movia, FynBus, Midttrafik og Sydtrafik, samt en minibusskontrakt for Haderslev Kommune. I 2023 startet den danske virksomheten også opp en ny minibusskontrakt for Nordjyllands Trafikselskab samt en BRT (Bus Rapid Transfer) linje i Ålborg. Denne BRT-linjen blir driftet av 14 elektriske Plussbusser som er 24,8 meter lang og som dermed kan frakte en betydelig større andel reisende per buss. BRT-linjen er en del av Ålborg-kontrakten som hadde oppstart i 2022.

I 2023 avsluttet Tide Bus Danmark en kontrakt i Fredericia. Ved utgangen av 2023 hadde Tide Bus Danmark 1282 medarbeidere og 477 busser. Tide Bus Danmark har i løpet av 2023 ikke vunnet nye anbudskontrakter.

Tide Bus Danmark leverte et tilfredsstillende resultat i 2023 til tross for utfordringer med høyt sykefravær, høyere lønnvekst og økende rentekostnad. Bakgrunnen er at Tide Bus Danmark i 1. halvår 2023 hadde en indeksregulering i sine kontrakter som påvirket resultatet positivt.

Tide sitt samfunnsansvar

Tide skal bidra til å nå klimamålene og utvikle bærekraftige mobilitetsløsninger

Transportnæringen står for en betydelig andel av verdens totale utslipp av klimagasser. På den ene siden er Tide en mobilitetsaktør med transportmidler som skaper klimagassutslipp, mens selskapet på den andre siden er en vesentlig bidragsyter til reduserte klimagassutslipp i et større perspektiv. Når flere reiser kollektivt reduseres behovet for transportmidler på veiene og det gir færre køer, mindre veistøv og redusert slitasje på infrastruktur.

Tide kan bidra til reduserte klimagassutslipp gjennom to hovedretninger; enten ved å få flere til å reise kollektivt, eller gjennom investering i mer miljøvennlige busser og andre typer miljøteknologi.

Tide kan også begrense egne utslipp ved å redusere tomkjøring, minimere energi- og drivstofforbruket og optimalisere transportplanleggingen. Ved å gjøre dette bidrar Tide til å redusere karbonavtrykket, samtidig som det drives kostnadseffektiv transport.

Tides klimaregnskap for 2023

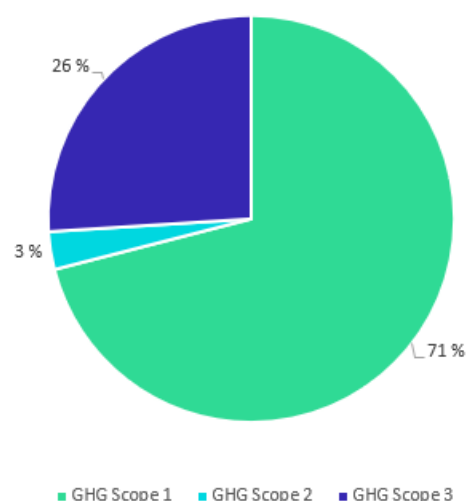
Tide måler sitt karbonutslipp ved å benytte et verktøy som følger den internasjonale standarden «The Greenhouse Gas Protocol: A Corporate Accounting and Reporting Standard (Revised Edition)».

«The Greenhouse Gas Protocol», kjent som GHG-protokollen, er den mest brukte og anerkjente standarden for rapportering av klimagassutslipp. Standarden blir brukt for å identifisere vesentlige utslippskilder og for å kunne rapportere klimafotavtrykket på en sammenlignbar måte. Hovedtanken bak GHG-protokollen er å dele utslippene opp i tre områder, eller "Scopes".

Scope 1 omfatter direkte utslipp, der virksomheten selv eier eller kontrollerer utstyret. Scope 2 er indirekte utslipp fra kjøpt energi, mens Scope 3, andre indirekte utslipp, er frivillig å inkludere, men inneholder ofte de største klimagassutslippene. For Tide som mobilitetselskap er det de direkte utslippene i Scope 1 som påvirker selskapets klimafotavtrykk i størst grad.

For å beregne indirekte utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon er det valgt todelt rapportering. Det vil si at utslippene beregnes på to ulike måter; ut fra et fysisk perspektiv (lokasjonsbasert) og ut fra et markedsbasert perspektiv. I Norge og Danmark blir elektrisitet produsert med relativt lave utslipp, slik at ut fra et fysisk perspektiv vil klimagassutslippene ved bruk av strøm være lave, og strøm klart mer klimavennlig enn fossil energi.

Slik fordeler totale utslipp på 89 363t CO₂e seg:

Tide utarbeider klimaregnskap to ganger årlig i henhold til GHG-protokollen. Klimaregnskapet for hele 2023 viser at 71 prosent av Tides CO₂-utslipp stammer fra direkte utslipp (Scope 1), 3 prosent er indirekte utslipp fra energiforsyning (Scope 2), mens de indirekte utslippene knyttet til kjøp av andre varer og tjenester (Scope 3) utgjør 26 prosent.

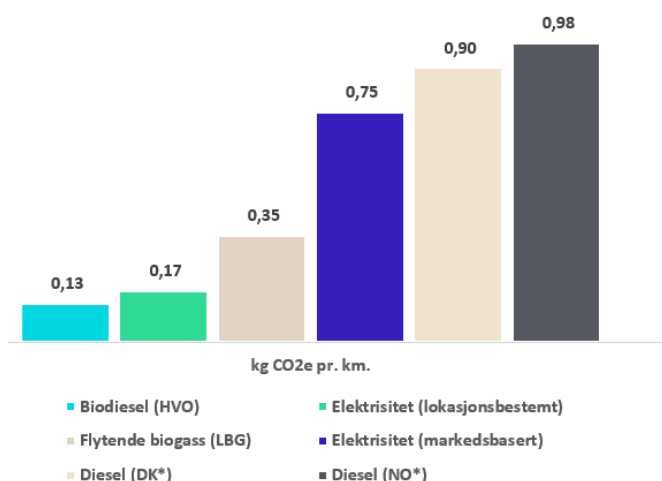
Når Tide legger til grunn lokasjonsbestemt elektrisitet i beregningen av det totale utslippet viser det at Tide i sum økte sitt totale CO2 utslipp til 89.363 tCO2e i 2023 fra 79.486 tCO2e i 2022.

Legger man et markedsbasert perspektiv til grunn vil de totale utslippene være høyere, med henholdsvis 103.638 tCO2e i 2023 mot 88.825 tCO2e i 2022.

Tide har som målsetting å utvide antall måleparametere til klimaregnskapet, og for 2023 har selskapet lyktes med å få inn mer utslippsdata fra flere leverandører som selskapet benytter. Dette utslippet inngår i Scope 3 av klimaregnskapet.

Scope 3 er indirekte utslipp fra innsatsfaktorer, som innkjøpte varer eller tjenester. Tide rapporterer derfor en økning i utslipp fra Scope 3 isolert sett i 2023 mot 2022. Det forventes at med økt tilgang på data fra innkjøpte varer eller tjenester vil utslipp tilhørende Scope 3 fortsette å øke i årene fremover.

De største utslippene fra Tide kommer fra selskapets kjøretøy. Figuren under viser hvor mye utslipp det blir per kjørte kilometer ved de ulike energi- og drivstoff-typene som Tide benytter:

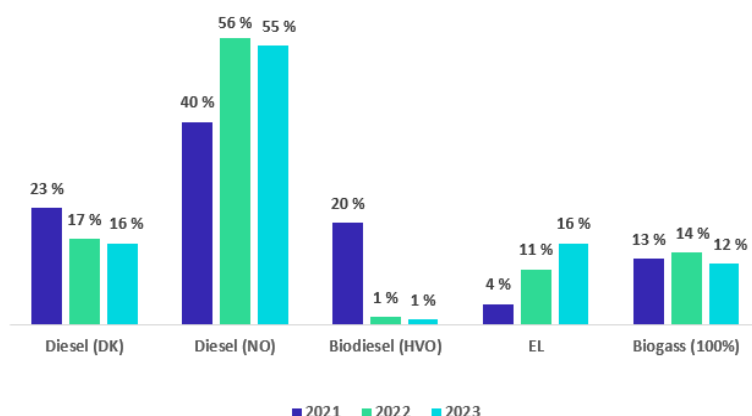

* Det brukes forskjellige faktorer i beregningen som følge av ulike Biomandat / innblandingskrav av Bio-element i dieselene som benyttes i Norge og Danmark.

Tide har som mål å øke andelen elektriske busser av total busspark. I løpet av 2023 fikk Tide 45 nye elektriske busser i Norge og 30 nye elektriske busser i Danmark. Flere elektriske busser bidrar isolert sett til et lavere direkte utslipp, men vil ha innvirkning på de indirekte utslippene. I klimaregnskapets Scope 2 inkluderes Tides totale forbruk av elektrisitet. 73 prosent av elektrisitetsforbruket til Tide i 2023 målt ved kilowattimer, var knyttet til lading av elbusser.

Figuren under viser hvor stor andel kilometer som ble kjørt med ulike energi- og drivstofftyper i hhv. 2021, 2022 og 2023. Denne viser at Tide har økt andelen kjørte kilometer med elektriske busser fra 4 prosent i 2021 til 16 prosent av totalt kjørte kilometer i 2023. Økningen har i hovedsak kommet i Danmark. Selv om Tide i 2023 har økt antall kilometer kjørt med elbusser med 5 prosentpoeng fra 2022, så øker likevel total utslipp per km. Det skyldes en kombinasjon av at energimiksen i Danmark generer mer utslipp enn Norge, samt at selskapet stadig får mer data fra sine leverandører om indirekte utslipp i Scope 3.

Andel km kjørt med de ulike energi- og drivstofftyper

Andre klimatiltak i Tide

Tide har i 2023 gjennomført flere tiltak med mål om å minimere avfall og forlenge levetiden til produkter og materialer gjennom resirkulering og gjenbruk. Det har vært arbeidet godt med ny leverandør for å bedre tilrettelegge for god avfallshåndtering. Dette arbeidet har gitt positive resultater og i 2023 økte sorteringsgraden i Tide til 67 prosent fra 58 prosent i 2022. Tide har avtaler for retur og gjenbruk av utrangert IT-utstyr, og arbeider aktivt for å finne mer miljøvennlige løsninger innenfor både bekledning, vaskemidler, kjemikalier og vannforbruk.

Teknologi

En moderne og stadig mer miljøvennlig busspark

Tide sin vognpark bestod ved utgangen av 2023 av 2.184 busser. Selskapet har som et uttalt mål å være en foretrukket leverandør av morgendagens teknologi og det innebærer å ha en miljøvennlig flåte. Ved utgangen av året hadde 93 prosent av vognparken til Tide den nyeste miljøteknologien Euro VI eller bedre (0-utslipp), en økning på 4 prosentpoeng fra året før. Totalt hadde Tide 322 elektriske busser ved utgangen av 2023. Dette tilsvarer en økning på 30,3 prosent fra 2022 og viser tydelig selskapets fortsatte satsing på nullutslippsbusser.

Tide hadde bestilt 11 nye elektriske turbusser med levering i 2023. Grunnet forsinkelse i produksjonen hos en leverandør ble leveransen av fem av disse turbussene utsatt til 2024. Tide har i 2023 bestilt seks elektriske 15m boggi turbusser for levering våren 2024 som de første av sitt slag.

Tide startet i 2022 ytterligere satsing på komfort på sine ekspressbussruter. Dette resulterte blant annet i innføring av såkalte «dobbeldekkere» på Kystbussen. I 2023 har dette arbeidet blitt videreutviklet og i løpet av våren 2023 ble det satt inn enda en ny busstype, såkalte «upperdekkere» på både Kystbussen og Haukeliekspressen. Bussene kjennetegnes av høy komfort og har høstet gode tilbakemeldinger fra både passasjerer og sjåførere.

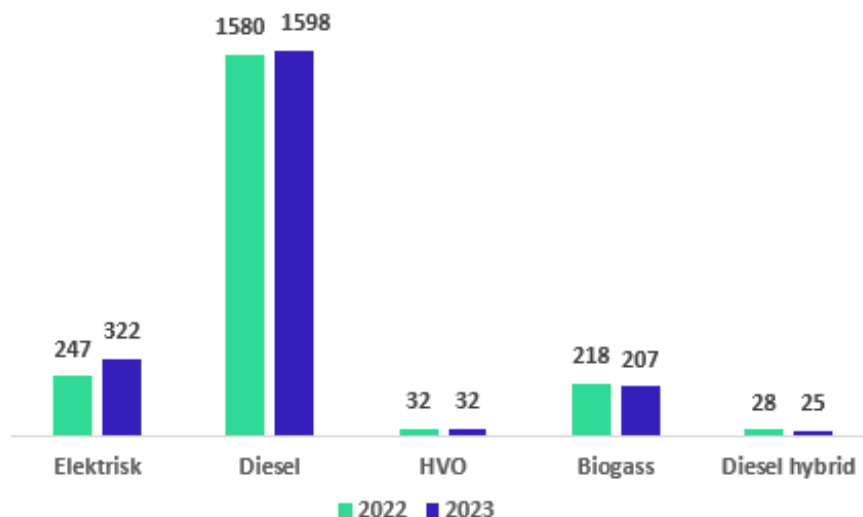

Nye anbud

I 2022 vant Tide Buss anbudskontrakten i Finnmark Midt som startet opp 1. oktober 2023. Dette anbudet består av 53 kjøretøy, der 14 er elektriske busser. I starten av 2022 gjenvant Tide Buss anbudskontrakten Rutepakke 2 Møre og Romsdal, og det ble i løpet av 2023 satt i bestilling 53 nye busser for oppstart 1. januar 2024, hvorav 30 busser er elektriske.

Bussanbudet i Aalborg ble satt i drift i 2022 og er det største Tide har vunnet noensinne målt i kontraktsverdi. Oppstarten av dette anbudet var todelt, der de siste 31 bussene ble satt i drift i 2023, og Tide har nå over 220 elektriske busser i drift i Danmark.

Antall busser per drivstofftype

Påvirkning på ytre miljø

Tide er en miljøbevisst bedrift som ønsker å begrense negative påvirkninger på miljøet. Reduksjon i energi- og drivstofforbruk er et prioritert satsingsområde, samtidig som Tide søker å ta i bruk mer miljøvennlige alternativer så langt det er mulig. Tide benytter ulike typer energi- og drivstoff; biodiesel (HVO), biogass, fornybar strøm og vanlig diesel iblandet biodiesel.

Gjennom sin miljøpolitikk har Tide forpliktet seg til å ha kontinuerlig fokus på teknologisk utvikling, interne prosesser, driftsmetoder og praksis. Det er et uttalt mål at selskapets aktiviteter i minst mulig grad skal ha negative konsekvenser for miljøet eller for samfunnet for øvrig.

Tide har ansvar for flere drivstofftanker og fylleanlegg som brukes i den daglige driften. Anleggene ble i 2023 brukt til fylling av både HVO og diesel til bussene. Det arbeides kontinuerlig med god oppfølging av alle fylleanleggene i henhold til gjeldende regelverk. Tide har i 2023 også gjennomført flere miljørisikovurderinger, og løpende lukket mangler på både eide og leide tankanlegg.

I 2023 ble det oppdaget en alvorlig miljøhendelse knyttet til en nedgravd dieseltank på Bømlo. Anlegget var godkjent og kontrollert i henhold til gjeldende regler, men begynte likevel å lekke. Det ble iverksatt umiddelbare tiltak i samarbeid med huseier, Vestland fylkeskommune, slik at skadeomfanget ble begrenset. Det er nå installert en ny nedgravd tank med nytt system for registrering av forbruk på

tanken av Vestland fylkeskommune. Tide vil fortsette å arbeide forebyggende for å unngå utslipp på sine anlegg også i 2024, og utbedrer avvik fortløpende.

Tide gjennomførte i 2023 en rekke ulike energibesparende tiltak på selskapets ulike bussanlegg. Målet med tiltakene er å fortsette den årlige reduksjonen av energiforbruk og dermed også kostnader knyttet til energi. Blant tiltakene som ble iverksatt finner man følgende:

- Gjennomgang og innregulering av varme- og ventilasjonsanlegg
- Montering av nye varmepumper
- Bytting av eldre komponenter

Dette arbeidet har gitt positive resultater og besparelsen for 2023 ligger på totalt ca. 11 prosent, for de største bussanleggene, målt mot strømforbruket i 2022. Det vil si at tiltakene har redusert Tide sitt energiforbruk med i overkant av ca. 700.000 kWh, noe som tilsvarer det årlige forbruket til rundt 35 eneboliger. Tide vil fortsette å se på tiltak som kan iverksettes for å redusere energiforbruket på selskapets anlegg i 2024.

■ Tide skal bidra til at flere reiser kollektivt gjennom å gjøre det enkelt og trygt

Dette er en av Tide sine strategiske bærekraftsambisjoner. Ved at flere reiser kollektivt reduseres antall kjøretøy på veiene, luftkvaliteten bedres og det blir mindre støy, kø og veislitasje.

Tides rutebuss frakter daglig flere hundre tusen mennesker til og fra arbeid, skole og fritidsaktiviteter på en trygg, effektiv og miljøvennlig måte. I tillegg til lokaltrafikk, drifter også Tide fylkeskryssende ekspressbuss som er et mer miljøvennlig alternativ til flyreiser og privatbil.

Gjennom samarbeid og positiv påvirkning skal Tide jobbe for bedre rammebetingelser som sikrer fortsatt og økt satsing på effektiv kollektivtransport og gode mobilitetsløsninger.

Gode reiseopplevelser

En vesentlig faktor for at Tide skal lykkes med å få flere til å velge å reise kollektivt, er at selskapet gjennom sitt arbeid klarer å levere attraktive tjenester. Dette er også i tråd med konsernets kundeløfte – Sammen skal vi skape gode og bærekraftige reiseopplevelser, hver dag!

Tide arbeider derfor kontinuerlig for å skape høy kundetilfredshet. Innenfor den offentlige anbudsvirkosomheten deler Tide kundansvaret med sine oppdragsgivere, mens innenfor tur-, fly og ekspressbusstjenestene eier Tide hele kundereisen.

Tides mulighet til å påvirke kundeopplevelsen innenfor offentlige anbud er i løpet av selve bussreisen, fra passasjerene går om bord til de stiger av på sin ønskede destinasjon. Tide jobber derfor kontinuerlig med å sikre god kvalitet på nøkkelelementer som punktlighet, sjåførenes servicenivå og kjørestil, renhold på bussene, samt informasjon om bord og i kommunikasjon med reisende. Tide jobber målrettet for å øke kvaliteten på kundeopplevelser gjennom opplæring, informasjonsdeling, e-læringskurs, konkurranser og personlig oppfølging.

Flere av Tides offentlige oppdragsgivere gjennomfører kundetilfredshetsmålinger. Målingene foretatt i 2023

viser samlet sett gode prestasjoner innenfor flere av kvalitetsområdene. Dette er positivt sett i lys av den solide økning i antallet kollektivreisende i kombinasjon med bemanningsutfordringene i selskapet og økt andel nyansatte medarbeidere.

Tide arbeider kontinuerlig for å sikre at kundemålinger foretatt av oppdragsgivere gir et mest mulig riktig bilde av reiseopplevelsene selskapet tilbyr. Som et ledd i dette har Tide god dialog med flere av oppdragsgiverne for å sikre at målemetoder, datafangst og spørsmål blir optimalisert slik at den felles målsetningen om flere, fornøyde kollektivreisende kan nås.

Tide frakter daglig mange barn og unge med skolebuss. Høsten 2023 gjennomførte Tide skolebesøk på 4. trinn på barneskoler i Tromsø og Midt-Troms. Skolebesøkene var et samarbeid mellom Troms Fylkeskommune som oppdragsgiver, og Tide som operatør. Temaene som ble gjennomgått var adferd i trafikken, bruk av sikkerhetsbelte, refleks og generell trafiksikkerhet.

Tides ekspressbussvirksomhet oppnådde en score på 88,4 prosent i total KTI i 2023, opp fra 88,2 prosent i 2022. Dette viser at Tide opprettholder en høy kundetilfredshet innenfor dette segmentet, og selskapet vil fortsette å jobbe for høy komfort og et godt, tilpasset kundetilbud på ekspressbusstjenestene.

Økning i antall kollektivreisende

Etter en lang periode med reiserestriksjoner og frarådinger om å reise kollektivt som en følge av Covid-19 pandemien, så man en normalisering av reisemønstret i 2022. Utviklingen fortsatte gjennom 2023 og konsernet har hatt en betydelig passasjervekst, spesielt innenfor rutebuss. Totalt fraktet Tide over 101 millioner passasjer i 2023, opp fra 85,2 millioner i 2022.

Innenfor fly- og ekspressbuss segmentet har det vært noe mer krevende å få passasjerene tilbake etter pandemien, men selskapet ser en positiv trend. Totalt hadde Tide sine fly- og ekspressbuss en økning i antall passasjerer på 17 prosent i 2023.

Tides turbuss segment opplevde i 2023 en stadig økende og høy etterspørsel og selskapet har i perioder ikke hatt nok kapasitet til å imøtekomme denne. I 2023 gjennomførte Tide sine turbusser 117.396 turoppdrag, en økning på 12,5 prosent fra 2022. Fra 1. januar 2024 er det innført strengere kabotasjeregler i Norge og det er forventet at nytt regelverk vil ytterligere øke etterspørselen etter turbusstjenester fra norske leverandører i 2024.

■ Tide skal være en attraktiv arbeidsplass og pådriver for et ansvarlig samfunn

Det er en selvfølge å sikre trygge, utviklende og inkluderende arbeidsforhold, samtidig som det kreves kontinuerlig innsats for å stadig bli bedre. En av bærekraftsambisjonene til Tide er at selskapet skal være en trygg og attraktiv arbeidsplass. Gjennom samarbeid skal Tide bidra til et bedre og mer bærekraftig samfunn der selskapet med utgangspunkt i transport- og mobilitetsløsninger tar en aktiv rolle i utviklingen.

Helse, miljø, sikkerhet og kvalitet

Skader, alvorlige hendelser og VIS-kvalitetssystem

Tide registrerer antall arbeidsulykker i henhold til H-verdi. H-verdien viser hyppigheten av arbeidsulykker som er så alvorlige at det medfører fravær fra arbeid. Skadefrekvensen/ hyppighet defineres som antall arbeidsulykker med fravær pr 1.000.000 arbeidede timer, og fravær beregnes i utgangspunktet fra dagen etter skaden.

Tide jobber bevisst med kartlegging og registrering av alle hendelser, både med og uten påfølgende fravær. I 2023 er det registrert 30 ansattskader med fravær neste dag i den norske virksomheten. Dette gir en H-verdi på 6,8. En overvekt av ansattskadene kommer fra fallskader på glatt føre i vintermånedene. I 2022 ble det registrert 42 ansattskader med fravær neste dag. Dette gav en H-verdi på 9,7.

I den norske delen av virksomheten har selskapet en økende meldekultur og i 2023 ble det meldt inn 2362 saker, hvorav 593 saker var av hendelsestypen helse, miljø og sikkerhet (HMS). Tilsvarende tall for 2022 var 1.952 saker, hvorav 484 av disse var HMS-relaterte. De fleste av HMS-sakene i 2023 omhandlet lokale driftsutfordringer, fallskader, vold- og trusselsituasjoner, hendelser i trafikk og avviks- og forbedringsmeldinger fra vernerunder.

I Danmark var H-verdien for 2023 på 12,55 med 21 registrerte fravær. Dette er en økning i H-verdien fra 10,2 i 2022, da med 14 registrerte fravær. Hovedårsakene til økningen i H-verdien skyldes 11 fallskader der ansatte har falt på grunn av vintervær eller glatte gulv i

vaskehallene (mot 5 i 2022) og 5 hendelser i trafikken der sjåføren har blitt psykisk eller fysisk påvirket (mot 2 i 2022).

I 2023 rapporterte den danske delen av selskapet inn totalt 182 avvik, en økning fra 154 i 2022. Blant disse var 71 HMS-relaterte innen arbeidsskader både med og uten fravær og alvorlige hendelser med passasjerer i eller rundt bussene. Videre omfattet 32 av rapportene trafikkhendelser.

For Tide er det viktig å jobbe systematisk med årsakene til arbeidsulykker for å forebygge uønskede hendelser i fremtiden. Eksempel på dette arbeidet er innføring av vintervedlikeholdsplan og retningslinjer for sikker gange på glatt underlag for å redusere antall fallskader, spesielt i vintermånedene.

Tide har en visjon om null drepte eller hardt skadde i trafikken. I 2023 har det ikke vært registrert fatale hendelser, men det har vært noen mindre alvorlige hendelser med passasjerer i og utenfor buss.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Tide er en ISO-sertifisert virksomhet og arbeider systematisk med trafiksikkerhet, kvalitet, HMS og ytre miljø som en del av arbeidshverdagen. Arbeidet er forankret i styrende dokumenter og inngår i konsernets ledelsessystemer. Overordnede mål er sikkerhet for medarbeidere, kontraktører og kunder, fravær av skader og fokus på bærekraft og kontinuerlig forbedring.

For å kunne måle utvikling knyttet til medarbeideropplevelse og for å følge utviklingen tett, gikk selskapet i 2023 over til å gjennomføre raske og tertialvise medarbeiderundersøkelser. Målingene består av generelle og yrkesspesifikke spørsmål og viser stabile resultater. Det er gledelig å se at svaret på spørsmålet "Jeg trives på jobb" ligger jevnt oppunder 4, på en skala fra 1-5.

Det utføres årlige risikovurderinger både i lokale avdelinger og ved hovedkontoret i selskapet. Tide skal utføre aktiviteter på en trygg og ansvarsfull måte slik at helsemessige belastninger og skader på egne medarbeidere, innleid personell eller besøkende unngås. Selskapet skal påse at enhver medarbeider eller innleid arbeidstaker arbeider under trygge forhold, slik at faren for ulykker, skader på mennesker, eiendom og miljø minimeres.

Tide har kontinuerlig fokus på trafiksikkerhet. Selskapet vil sikre at medarbeidere innehar den kompetansen og de kvalitetene som er viktige for et forsvarlig trafikkbilde. Det er egne prosesser og verktøy som brukes ved kvalitetsoppfølging, og selskapet har både et lavterskeltilbud (PROFT1), samt et mer omfattende opplæringstilbud (PROFT2) ved behov.

Tide arbeider for trygge og gode arbeidsplasser. Selskapet har også i 2023 aktivt deltatt i arbeidet med en forbedret standard for kollisjonsbeskyttelse for førere av buss. Dette er et område Tide erfarer at hele bransjen står samlet om. Tide har gitt innspill til Statens Vegvesen i deres arbeid med å utarbeide en egen forskrift for styrket kollisjonssikkerhet for løyvepliktige busser i Norge. Den nye standarden, ECE-R29, ble iverksatt på alle førstegangsregistrerte busser i Norge fra 1. oktober 2023. Arbeidet med en felles internasjonal standard er imidlertid det viktigste arbeidet på lengre sikt. Næringen er helt avhengig av at norske samferdselsmyndigheter legger press på, og søker allianser med, andre europeiske land for å oppnå ønskede resultater.

Tide har også i 2023 stilt sin kompetanse på dette området tilgjengelig for NHO Transport og andre relevante interessegrupper. Arbeidet med økt kollisjonsbeskyttelse vil fortsette i 2024.

Tide samarbeider tett med bedriftshelsetjenesten om gjennomføring av risikovurderinger og utarbeidelse av handlingsplaner. Tide har faste møtearenaer med vernetjenesten, tillitsvalgte og representanter for administrasjonen samt samarbeidsutvalg og arbeidsmiljøutvalg. Gode relasjoner, god rolleforståelse og god kommunikasjon vektlegges i dette partssamarbeidet. Ved aktiviteter som berører arbeidsforhold, løses dette gjennom å tilfredsstillende de krav som stilles i aktuelle lover og avtaleverk, samt gjennom samhandling mellom ledere og ansatte.

Sykefravær

Med bakgrunn i ulikt regelverk/ulik sykelønnsordning er det ikke mulig å sammenligne fraværdata for Norge og Danmark.

Sykefraværet i 2023 for konsernet som helhet har hatt en mer normal utvikling sammenlignet med 2022, men har holdt seg stabilt høyt. Til tross for stort fokus på nærværarbeid gjennom året, ligger spesielt langtidsfraværet langt høyere enn det som er ønskelig. Det er vanskelig å peke på enkeltårsaker til dette, men et høyt langtidsfravær synes å gjelde for hele bussbransjen. Næringens sykefravær er påvirket av sjåføryrkets utforming med en betydelig andel skift- og turnusarbeid, tett kontakt med reisende og hyppige endringer i arbeidstemperatur.

Sykefravær Norge

I 2023 hadde Tide Norge et samlet sykefravær på 10,04 prosent. Dette er en økning på 0,99 prosentpoeng fra 2022. Mens korttidsfraværet stort sett ligger mellom 2 og 3 prosent gjennom året, har langtidsfraværet ligget mellom 7 og 8 prosent.

I Norge har de fleste avdelinger gjennomført helse-tiltak for sine ansatte, blant annet med tilbud innen ergonometri, søvn, kosthold og helsesjekk.

Sykefravær Danmark

Sykefraværet i Tide Bus Danmark var 5,29 prosent i 2023, mot 5,59 prosent i 2022. Korttidsfraværet utgjorde i 2023 3,43 prosent og langtidsfraværet 1,85 prosent. I 2023 er det fortsatt den nye kontrakten i Ålborg som i størst grad påvirker nærværstallene negativt, da avdelingen har hatt et sykefravær på over 10 prosent i flere måneder. Det jobbes intenst med å få sykefraværet ned til samme nivå som i øvrige kontrakter i Danmark.

Nærvær i Tide

Tide samarbeider tett med NAV og bedriftshelsetjenesten for å øke nærværet og forebygge sykefravær. Det strukturerte tre-partssamarbeidet i Tide mellom ledelse, tillitsvalgte og vernetjeneste er også av stor betydning for dette arbeidet.

Med utgangspunkt i bransjens høye sykefravær, var persontransport en av bransjene som i ny IA-avtale i 2019 fikk sitt eget bransjeprogram. Tide ble da tildelt midler for å arbeide med en rekke tiltak for å øke nærværet og dette arbeidet har fortsatt frem til og med 2023. I 2023 startet Tide arbeidet med å se på mangfold opp mot trivselsfaktorer og nærvær. Det ble avholdt en konferanse for å undersøke denne sammenhengen, og det er opprettet Internasjonalt råd, bestående av medlemmer med mangfoldskompetanse.

IA-prosjektet «Medarbeidere med kunnskap om rettigheter og plikter i sykefraværsoppfølgingen» omdannet sykefraværprosedyren til et lett forståelig nettkurs som er gjort tilgjengelig for alle ansatte. Målet er at alle medarbeidere skal være omforent om hvordan selskapet jobber med sykefravær og hvorfor man jobber på denne måten. Kurset ble lansert høsten 2023.

I 2023 startet også prosjektet «Trygg Arbeidshverdag» som tar sikte på å øke Tides kompetanse på verbal konflikthåndtering gjennom instruktør opplæring og kursing av sjåførene. I tillegg skal kompetanse på emosjonell førstehjelp økes hos ledere og verneombud som ofte er først ute på stedet når det skjer alvorlige hendelser inneholdende vold, trusler eller alvorlig trakassering.

Norge rundt i Tide, også kalt Poengjakten, er en app som registrerer antall skritt medarbeidere går hver dag og som belønner disse med poeng. Hensikten med Poengjakten er å bygge kultur og samhold gjennom å motivere til fysisk aktivitet. I 2023 ble det registrert over 1,3 milliarder skritt i appen. Ved å øke fysisk aktivitet vil hver enkelt også oppleve helsemessige gevinster og dermed kunne øke nærværet i Tide. I 2023 ble appen videreutviklet og lansert i ny drakt. Appen fungerer som tiltenkt, men trenger bedre oppslutning blant medarbeidere for å få tilsiktet effekt. Ved utgangen av året var ca. 1 av 5 medarbeidere aktive brukere av appen, et antall Tide ønsker å øke betraktelig gjennom 2024.

Sertifisering og intern og ekstern revisjon

Tide er sertifisert etter ISO-9001, ISO-14001 og ISO-45001 og ISO-39001. Det ble i 2023 gjennomført resertifisering av våre sertifikater både i Norge og Danmark av sertifiseringsselskapet KIWA. Sertifikatene er gyldige til juni 2026.

Det er gjennomført interne revisjoner i Norge og Danmark.

Arbeidsmiljø og organisasjon

Arbeidsmiljøet i Tide skal kjennetegnes av medarbeidere som trives og er stolte av jobben de gjør, av Tide og av bransjen. Målsettingen er å være det busselskapet medarbeidere foretrekker å arbeide i. Tide skal skape en kultur som gjør en forskjell. Konkurransesituasjonen og anbud med stramme rammer gjør satsingen på arbeidsmiljø enda viktigere. For å lykkes i bransjen er det av stor betydning å ha gode relasjoner til vernetjeneste og tillitsvalgte.

Ledere i Tide skal gå foran og opptre i henhold til visjon, verdier og lederprinsipper. Først ved aktiv bruk av disse i hverdagen bidrar det til å prege medarbeidere og utviklingen av både selskapet og kulturen i ønsket retning. Tides fem verdier er et resultat av en prosess med bred medarbeidermedvirkning fra 2014. Disse verdiene er representative for det Tides medarbeidere ønsker skal kjennetegne selskapets virksomhet. Verdiene danner ordet SMART og står for:

Stolt: Jeg er stolt over jobben jeg og selskapet gjør for enkeltmennesker og samfunn.

Miljøbevisst: Jeg bidrar positivt til miljøet for eksempel gjennom min kjøreadferd og resirkulering.

Ansvar: Jeg tar ansvar for å utføre mine oppgaver best mulig for kunder, kolleger, selskap og samfunn.

Respekt: Jeg møter kolleger, kunder og samarbeidspartnere med respekt.

Trivsel: Jeg bidrar til å skape et godt arbeidsmiljø der man viser interesse for og bryr seg om sine kolleger.

I tillegg til verdiene skal alle ledere i Tide ha med seg lederprinsippene i sitt daglige virke. Disse er kommet frem gjennom medvirkning fra selskapets ledere og medarbeidere i 2021. Lederprinsippene Lagspiller, Handlekraftig, Kommunikasjon og Kvalitet har vært under implementering siden 2022 og arbeidet med dette har fortsatt gjennom 2023.

Gjennom å måle trivsel ser Tide at selskapet jevnt over treffer på verdiene, og at medarbeiderne overordnet rapporterer om god trivsel. Tide har god oversikt over de områdene i arbeidshverdagen som medarbeidere mener kan forbedres, men selskapet må samtidig forholde seg til de rammebetingelsene næringen gir gjennom anbudsforutsetningene.

Rekruttering

Tide har som resten av bransjen utfordringer i arbeidet med å rekruttere tilstrekkelig antall bussjåførere. Situasjonen er spesielt krevende i de norske anbuds-kontraktene, og størst utfordringer har man i Bergen, Trondheim og Tromsø. I 2023 har Tide fått i undertak av 1000 nye medarbeidere i Norge og Danmark, inkludert virksomhetsoverdratte medarbeidere. Selv om over 800 av disse er bussjåførere, har Tide ved utgangen av året fortsatt en betydelig sjåførmangel.

Situasjonen er utfordrende og alvorlig for selskapet og næringen som helhet. Alderssammensetningen av Tides bussjåførere forventes å forsterke situasjonen i de kommende årene ved naturlig avgang på grunn av oppnådd pensjonsalder. Tide har intensivert arbeidet med å rekruttere nye sjåførere og iverksatt tiltak for å beholde eksisterende bussjåførere.

Tide var i 2023 en av hovedsponsorene i den store nasjonale lærlingesatsingen «Følg drømmen, Ikke strømmen» som arrangeres av NHO Transport, Sotin, Norsk Lastebileier-forbund med flere. Kampanjen bestod blant annet av 40 ulike arrangement fordelt i hele Norge, der målet var å vise mulighetene som yrkessjåførutdanningen gir og samtidig bevisstgjøre unge mennesker om at yrkessjåførfaget er et trygt og godt yrkesvalg. Et av Tides satsingsområder er å tiltrekke flere lærlinger og kontinuerlig arbeide for å være en attraktiv opplæringsbedrift.

I Region Bergen innvilget Vestland fylkeskommune og Skyss gratis sjåførutdanning og stipend for 12 kandidater til Tide. Tide mottok mange søkere, og nivået på kandidatene var høyt. I tillegg til de 12 kandidatene valgte derfor Tide sammen med Skyss å delfinansiere utdanning til ytterligere kandidater. Det arbeides for å få på plass lignende samarbeidsavtaler i andre regioner.

Tide har i 2023 opplevd at mange sjåførere går fra fast arbeidsavtale til tilkallingsvikar, spesielt ved de store stasjoneringene i Norge. Dette er en trend i hele bussbransjen og er en økende utfordring. Det sees på ulike tiltak for å endre utviklingen ettersom den gjør daglig trafikkplanlegging mer uforutsigbar og er mer ressurskrevende.

Tide samarbeider tett med NAV, Nav Eures, tiltaksbedrifter og kjøreskoler. Andre viktige rekrutteringstiltak er deltakelse i jobb- og utdanningsmesser, samt finansiering av oppgradering av førerkort ved noen stasjoneringer.

Tide er deltaker i NHO Transport sitt rekrutteringsutvalg for buss, hvor det jobbes jevnlig med tiltak og ordninger som kan bidra til en bedre rekruttering til yrket. Det kan blant annet nevnes nasjonale omdømmeundersøkelser, sluttamtaler, hvordan få ukrainske bussjåførere ut i jobb, kjøreseddel og YSK problematik, samt endring av lærlingeløpet.

Likebehandling

Det er et stort både synlig og usynlig mangfold blant medarbeidere i Tide med tanke på alder, bakgrunn, erfaring, livssituasjon ol. Medarbeidere i konsernet representerer blant annet 67 ulike nasjonaliteter.

Konsernet har en kjønnsfordeling på 89 prosent menn og 11 prosent kvinner. Det er en nedgang på 1 prosentpoeng i andel kvinner fra 2022. Tide registrerer kun om medarbeidere er mann eller kvinne, og vil fortsette med det frem til en eventuell endring i juridisk kjønn som også inkluderer «hen» er offentlig vedtatt i Norge og Danmark.

9 prosent av nye ansatte sjåførere i Norge var kvinner, og 91 prosent menn. I Danmark var det 15 prosent kvinner og 85 prosent menn blant nyansatte sjåførere i 2023.

45 prosent av nyansatte til administrative stillinger var i 2023 kvinner og 55 prosent menn. Det er ellers en jevn fordeling mellom menn og kvinner blant søkere til administrative stillinger.

Det ble ansatt bussjåførere fra 29 forskjellige nasjonaliteter i Norge og 23 nasjonaliteter i Danmark i 2023. Konsernledelsen i Tide AS består av 2 kvinner og 8 menn, mens styret i Tide AS består av 3 kvinner og 5 menn.

GDPR

Tide arbeider for å sikre kontinuerlig og god oppfølging av regelverket knyttet til GDPR. Tide har utarbeidet gode systemer for å ivareta personvernet til selskapet og selskapets medarbeidere. Hendelser som kan være i brudd på GDPR-bestemmelsene blir tatt svært alvorlig og fulgt tett opp.

I 2023 ble det gjennomført en GDPR-sjekk i konsernet for å avdekke eventuelle svakheter. Avvikene ble fulgt opp og det ble laget en plan for utbedring av disse. Det ble ikke meldt om alvorlige avvik i behandling av personopplysninger i 2023.

Pådriver for et ansvarlig samfunn

I respekt av menneskerettighetene har Tide klare prinsipper og forventninger til leverandører, kunder og samarbeidspartnere. Tides etiske krav spesifiserer minimumskravet fastsatt av Tide for etikk, miljø og sosiale forhold hos selskapets ulike leverandører, herunder kontraktspartnere og underleverandører.

Tide har i 2023 fortsatt arbeidet med å systematisere kartleggingen av selskapets største leverandører og å oppfylle de krav som stilles i Åpenhetsloven. Loven trådte i kraft i Norge fra juli 2022, og skal sikre at menneske- og arbeidstakerrettigheter i egen drift og leverandørkjede ivaretas.

For å oppfylle de krav som Åpenhetsloven setter, har Tide i 2023 gjort et større arbeid med å aktsomhetsvurdere eksisterende og potensielle kunder, leverandører og forretningsforbindelser.

Basert på gjennomførte aktsomhetsvurderinger vurderer Tide om det er behov for å iverksette tiltak for forbedring. Videre står løpende gjennomgang og kvalitetssikring av innkjøpsmaler og prosedyrer sentralt i Tides arbeid for å sikre menneskerettigheter og gode og trygge arbeidsvilkår. Tide har en egen konsernpolicy for menneskerettigheter som er offentlig tilgjengelig.

Tide setter tydelige krav i leverandøravtaler slik at de imøtekommer Tides forventninger til etterlevelse, samt sikrer Tide rett til å kontrollere etterlevelse hos leverandører.

Arbeidet med å sikre at Tide etterlever menneskerettighetene og at egne ansatte har anstendige arbeidsforhold, blir ivaretatt løpende gjennom et godt trepartssamarbeid mellom selskapet og representanter for arbeidstakerorganisasjoner samt vernetjenesten. Dette er også et sentralt punkt i de årlige internervisjonene som utføres i selskapet. I tillegg har Tide en egen ekstern varslingstjeneste som er tilgjengelig for eventuelle interne og eksterne varsler. Tide utarbeidet en egen redegjørelse for sitt arbeid innen åpenhetsloven i 2023 og denne er offentlig tilgjengelig på selskapets hjemmeside:

<https://www.tide.no/om-tide/baerekraft-og-esg-i-tide/>.

I henhold til likestillings- og diskrimineringsloven er det utarbeidet en likestillingsredegjørelse for Tide Buss. Redegjørelsen er publisert og offentlig tilgjengelig på selskapets hjemmeside:

https://www.tide.no/media/3203/likestillingsredegjorelse-for-tide_2023.pdf

Sponsorat og sosiale bidrag

Tide er sponsor av Sportsklubben Brann og har vært det i en årrekke. Tide samarbeider også med en rekke mindre lokale idrettslag, klubber, foreninger og bidrar til ulike arrangement.

I Norge deler Tide hvert år ut en veldedig gave til en ideell organisasjon istedenfor å gi julegave til sine medarbeidere. Det er de ansatte som får stemme frem mottaker og i 2023 gikk julebidraget til Matsentralen, en norsk organisasjon dedikert til å bekjempe matsvinn og redusere matfattigdom.

I 2023 bidro Tide for første gang til Bartekampen, en landsdekkende kampanje i Norge for å samle inn penger til forskning på Prostatakraft og økt kunnskap om sykdommen. Tide bidro både med økonomisk støtte, samt synliggjøring av kampanjen både internt og eksternt.

Bærekraft | Tides samlede bærekraftsresultater

Samletabell	Verdi	2023	2022
Generelt			
Antall årsverk	#	3680	3469
Ambisjon 1: Vi skal bidra til å nå klimamålene og utvikle bærekraftige mobilitetsløsninger			
Vi skal redusere våre CO2-utslipp			
Utslipp CO2 GHG Scope 1+2+3 (t CO2e)*	t CO2e	89 363	79 486
	GHG Scope 1	t CO2e	63 564
	GHG Scope 2	t CO2e	2 374
	GHG Scope 3	t CO2e	23 425
CO2-utslipp per kjørte km	kg CO2e	0,763	0,717
CO2-utslipp per årsverk	t CO2e	24	23
Antall måleparametre i klimaregnskapet	#	10	5
Andel nullutslippsbusser av total busspark	%	14,7	11,7
Andel nullutslippsbiler av total bilpark	%	50,4	44,2
Andel busser med HVO, EL og biogass	%	25,7	23,6
Antall alvorlige miljøhendelser	#	1	0
AMBISJON 2: Vi skal bidra til at flere reiser kollektivt gjennom å gjøre det enkelt og trygt			
Vi skal bidra til å øke andel kollektivreisende år for år			
	Antall passasjerer årlig, totalt	#	101 641 537
	Passasjerer anbudsvirksomhet Norge	#	77 644 618
	Passasjerer anbudsvirksomhet Danmark	#	23 144 192
	Kommersiell virksomhet (fly- og ekspress)	#	856 837
	Antall gjennomførte turer, kommersielt	#	117 396
Vi skal jobbe for å være kundens foretrukne leverandør, ha fornøyde kunder og de dyktigste medarbeiderne			
KTI - Antall gjennomførte servicerelevante kurs for medarbeidere			
	YSK-kurs	#	45
	Servicekurs (inkl. mikrofon og kundestandard)	#	31
	KTI - måling kommersiell (Sognefjordekspresen, Haukeliekspressen og Kystbussen)	%	88,40
Vi skal bidra til enkel og trygg kollektivtransport			
Trafikksikkerhet - antall alvorlige ulykker/skader per år	#	0	2
AMBISJON 3: Vi skal være en attraktiv arbeidsplass og pådriver for et ansvarlig samfunn			
Vi skal være foretrukken arbeidsgiver i bransjen			
Nærværsgrad			
	Norge	%	89,96
	Danmark	%	94,71
Turnover			
	Norge	%	9,17
	Danmark	%	18,61
Vi skal være en ansvarlig arbeidsgiver			
H-verdi			
	Norge	#	6,8
	Danmark	#	12,55

■ Rammevilkår for næringen 2023

Tide har et godt samarbeid med bransjeorganisasjonene Kollektivtrafikkforeningen og NHO Transport for å sikre gode og forutsigbare rammevilkår for næringen.

Som den nest største mobilitetsaktøren i Norge er Tide en naturlig bidragsyter inn i ulike bransjefora. Selskapet deltar derfor aktivt med ressurser i de fleste utvalg og arbeidsgrupper som etableres i næringen for å sikre en god utvikling av rammevilkårene. I 2023 har Tide blant annet vært delaktig i det politiske påvirkningsarbeidet som har arbeidet for å sikre tilstrekkelig med bevilgninger til offentlig kollektivsatsing. Tides konsernsjef er styreleder i NHO Transport.

Tide har også arbeidet aktivt sammen med bransjen for å få endret regelverket for ansettelse av ukrainske bussjåførere. Kravet om fire års botid i Norge hemmer mennesker på flukt til å kunne starte et meningsfylt liv i et nytt land. Næringen har i fellesskap lykkes med å få norske myndigheter til å justere regelverket. Det er imidlertid fortsatt behov for en forenkling av regelverket slik at man lettere kan tilby denne gruppen arbeid som bussjåfør.

Etter flere års politisk press for å få Norge til å endre kabotasjereguleringen, blir det fra 01.01.24 innført et nytt regelverk som innebærer at utenlandske turbusser kun kan utføre kabotasjeoppdrag. Det vil si at utenlandske busser kun kan oppholde seg i Norge i 20 dager før de må forlate landet. Denne lovendringen er viktig for både det norske samfunnet og for turbussnæringen, fordi internasjonale bussaktører tidligere har operert i Norge under arbeidsvilkår og -betingelser som ikke har vært i henhold til norsk lov.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 4-5 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Aksjonærforhold

Tide AS er eid 100 prosent av DSD Bus AS.

Disponering av årsresultat/utbytte for 2023

Årsresultatet for Tide AS (morselskapet) viser et underskudd på NOK 57,8 millioner. Det ble ikke utbetalt utbytte for 2022 og det foreslås ikke utbetalt utbytte for 2023.

Overført fra annen egenkapital NOK 57,8 millioner inkludert føringer over utvidet resultat. Konsernets resultat etter skatt ble NOK -145 millioner.

Tide AS har, via Fyrholmen AS, tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Fremtidsutsikter 2024

På vei inn i 2024 er det tegn til at den internasjonale inflasjons- og rentetoppen er nådd, hvilket skaper økt fremtidstro i samfunnet generelt. Samtidig er det fortsatt geopolitiske spenninger internasjonalt som kan komme til å påvirke det økonomiske aktivitetsnivået, og som kan gi store ringvirkninger for både norsk og dansk økonomi.

Kollektivnæringen i Norge og Danmark er avhengig av forutsigbar offentlig finansiering. Samtidig er kollektivnæringen erfaringsvis en næring som går noe mot syklisk i forhold til andre bransjer i perioder med svakere makroøkonomi. Et eksempel på dette finner man ved å se på antall reisende. I 2023 returnerte passasjerende for alvor tilbake til kollektivnæringen etter pandemien. Svakere personlig økonomi hos befolkningen gjør at flere velger kollektivt og reiser dermed rimeligere enn om de skulle reise med privatbil.

I de offentlige anbudskontraktene har Tide prisreguleringer som kompenserer for svingninger i energi- og drivstoffpriser, som betyr at Tide i stor grad blir kompensert for endringer. Det utfordrende med denne reguleringsmekanismen er at hovedvekten av reguleringseffektene i Norge kommer med 4-10 måneder forsinkelse, slik at selskapet får en negativ kostnadseffekt av økte energi- og drivstoffpriser frem til reguleringen kompenserer for dette. I den danske virksomheten er det kortere forsinkelser med 2-4 måneder på de ulike indeksene.

Reguleringseffekten vil være tilsvarende med positivt fortegn om for eksempel energiprisene snur. Tide vil også i 2024 motta eventuelle regulerings effekter etterskuddsvis.

Dagens norske anbudsmodeller innenfor mobilitetsnæringen gir betydelige samfunnsøkonomiske fordeleler og modellen har bidratt til at vi i dag ser en stadig økende andel reisende som velger kollektivtrafikk. Samtidig har siste årene vist tydelig at modellen og rammevilkårene for bransjen ikke er godt nok tilpasset til å håndtere hurtige endringer i markedet på en effektiv måte. Tide mener at det er store svakheter med modellen og at det er nødvendig i et samfunnsøkonomisk bærekraftig perspektiv å se på balansen mellom de ulike kontraktspartene. Kontraktene er for ubalanserte og dette påvirker operatørselskapene og deres medarbeidere negativt.

Tide vil derfor fortsette i 2024 sitt arbeid med mål om å få bedre balanse i kontraktsforholdet og derav sikre en mer bærekraftig anbudsmodell med bedre rammevilkår i årene som kommer. Med dagens kontrakter og rammevilkår har oppdragsgiverne etter Tides syn et ansvar for å forvalte kontraktene på en måte som er rimelig og bærekraftig for alle aktørene i verdikjeden. Både leverandører og innkjøpere i bransjen må i større grad fremstå som én verdikjede med felles mål og samarbeid i fremtiden.

Tide erfarer at man i Danmark har mer balanse i kontraktene, blant annet ved at det er hyppigere reguleringer. Erfaringene og kunnskapen fra den danske virksomheten vil Tide ta med seg inn i arbeidet for å bedre de norske kontraktsvilkårene.

Våren 2024 er det hovedoppgjør i lønnsdannelsen mellom arbeidstakerne og arbeidsgivere. Den kommende inflasjons- og renteutviklingen vil bli viktig for forventningsdannelsen hos partene, og Tide håper oppgjøret vil bli et bærekraftig oppgjør for alle parter.

Antallet reisende økte jevnt utover 2023, både i selskapets anbudskontrakter for offentlig sektor og på selskapets tur-, fly- og ekspressbussprodukter. Tide forventer en høyere etterspørsel etter ekspressbussprodukter i 2024 målt mot 2023, særlig i første halvår. Selskapet vil også satse ytterligere på salg av tilleggsprodukter da de er viktige for de økonomiske resultatene for året som kommer.

Innenfor turbussmarkedet forventer Tide at endringene i kabotasjereguleringen vil medføre en ytterligere økning i etterspørsel i 2024, og at iverksatte interne prosesser vil bidra til å gi økte marginer. Markedet for turbusskjøring knyttet til cruiseturisme ser lyst ut med et svært høyt antall planlagte cruiseanløp i Norge i 2024. Dette underbygger Tides forventning om solid aktivitet i 2024. De samlede prognosene for denne delen av selskapets drift er positive, og Tide forventer en klar bedring i resultatet for året som kommer, spesielt innenfor turbuss.

Anbudsaktiviteten i både Norge og Danmark er påvirket av sterk konkurranse, og kjennetegnes av et marked med lave marginer. For Tide starter 2024 med oppstart av den nye kontrakten Rutepakke 2 Møre og Romsdal, som inkluderer rutebusskjøring i kommunene Kristiansund, Averøya, Smøla og Aure, mens kontrakten i Vestfold avsluttes ved utgangen av juni 2024. Tide har ambisjon om å befeste sin posisjon som en av de største aktørene i det norske markedet for offentlige kollektivtjenester.

I Danmark vokste selskapet betydelig i 2021 og 2022, og Tide har tydelige ambisjoner om å vokse ytterligere i det danske markedet.

Tide har i 2023 iverksatt en rekke forbedringsinitiativ i den norske virksomheten for å styrke selskapets lønnsomhet. Med flere nye ledere i sentrale posisjoner, og en forventning om stadig bedre mannskapsbalanse ventes initiativene å gi positive resultatbidrag utover i 2024. Tide ser positivt på året 2024 som helhet, men ser samtidig at det vil bli et krevende år. Forbedret lønnsomhet skal nås gjennom økt arbeidsstokk, stram kostnadsstyring, økt standardisering og forbedrede prosesser. I tillegg vil selskapet arbeide videre for å ha fornøyde kunder og reisende og en god og sunn organisasjonskultur.

Tide har, med sin solide ordresreserve, en god og sterk posisjon for lønnsom drift i årene som kommer, selv om bransjen fortsatt opplever krevende marginer og sterk konkurranse.

Tide mener en ytterligere konsolidering i bransjen vil kunne bidra til bedret lønnsomhet over tid. Økt driftskompleksitet som følge av forventninger til digitalisering og profesjonalisering, samt flere regulatoriske krav, gjør at aktørene i næringen har et større behov for å kunne hente ut skalafordeler i en bransje preget av lave marginer. Tide er godt posisjonert som en sentral aktør i næringen, og ønsker å være en mulighetsorientert aktør når nye og mer miljøvennlige teknologier samt nye vekstmuligheter åpner seg.

Styret takker selskapets medarbeidere og tillitsvalgte for god innsats og et godt samarbeid i nok et år preget av krevende resultater.

Styret vil arbeide aktivt for å videreføre det gode samspillet i året som kommer slik at selskapet leverer positive resultater og fortsetter å levere på sitt samfunnsoppdrag.

Bergen, 20. mars 2024

Ingvald Løyning
INGVALD LØYNING
Styrets leder

Martin Økland
MARTIN ØKLAND
Nestleder

Siv F. Christensen
SIV F. CHRISTENSEN
Styremedlem

Philipp Engedal
PHILIPP ENGEDAL
Styremedlem

Marianne Dortha Jacobsen
MARIANNE DORTHEA JACOBSEN
Styremedlem

Trude Sande
TRUDE CHRISTIN SANDE
Ansattstyremedlem

Raymond Marcussen
RAYMOND MARCUSSEN
Ansattstyremedlem

Kjell Nesheim
KJELL NESHEIM
Ansattstyremedlem

Roger Harkestad
ROGER HARKESTAD
Konsernsjef

2023	2022		Note	2023	2022
		Driftsinntekter			
	-	Billettinntekter		572 601	520 532
	-	Kontraktinntekter	2	4 045 204	3 422 530
63 235	45 566	Andre driftsinntekter	2,21	267 236	241 744
63 235	45 566	Driftsinntekter		4 885 041	4 184 806
	-	Tap (-)/gevinst (+) ved salg av anleggsmidler	8	6 411	-1 419
		Driftskostnader			
	-	Varekostnad	3	322 168	273 604
58 035	47 922	Lønnskostnad	4, 14	2 733 969	2 310 751
44 482	32 705	Andre driftskostnader	5, 15	1 178 864	1 096 413
102 517	80 627	Driftskostnader før leasingkostnader, av- og nedskrivninger		4 235 001	3 680 768
-39 282	-35 061	Adjusted EBITDA*)		656 451	502 619
7 633	8 085	Avskrivning varige driftsmidler	8, 9	636 259	525 573
-	-	Nedskrivning	9	45 000	-
-46 915	-43 146	Driftsresultat		20 192	-22 954
-1 172	-4 561	Inntekt fra tilknyttede selskaper	6, 10	-1 172	-4 561
		Finansinntekter og finanskostnader			
13 506	23 270	Finansinntekter		3 874	18 497
39 284	26 375	Finanskostnader		210 695	115 953
-25 778	-3 106	Netto finansposter	6	-206 821	-97 455
-73 865	-50 812	Resultat før skattekostnad		-187 801	-124 970
-16 032	-9 109	Skattekostnad	7	-43 011	-26 079
-57 834	-41 704	Årsresultat		-144 790	-98 891
-	-	Periodens resultat etter skatt for virksomhet under avhendelse		-	-
-57 834	-41 704	Årsresultat		-144 790	-98 891
		Årsresultat tilordnes:			
-57 834	-41 704	Majoritet andel av årsresultat		-144 748	-98 969
-	-	Minoritet andel av årsresultat		-42	78
-57 834	-41 704	Sum tilordnet		-144 790	-98 891
-57 834	-41 704	Sum tilordnet årsresultat		-144 790	-98 891
		Utvidet resultatoppstilling:			
-57 834	-41 704	Årsresultat		-144 790	-98 891
73	156	Estimatavvik pensjoner		355	111
-16	-34	Skatt poster som ikke kan reverseres		-78	-24
		Poster som kan reverseres			
-	-	Verdiregulering kontantstrømsikring		-390	4 769
-	-	Omregningsdifferanser		15 630	8 276
-	-	Skatt poster som kan reverseres		86	-1 049
-57 777	-41 582	Sum totalresultat		-129 188	-86 808
		Totalresultat tilordnes:			
-57 777	-41 582	Majoritet andel av årsresultat		-129 146	-86 886
-	-	Minoritet andel av årsresultat		-42	78
-57 777	-41 582	Sum tilordnet		-129 188	-86 808
-57 777	-41 582	Totalresultat		-129 188	-86 808

*) Adjusted EBITDA driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger

2023	2022	EIENDELER	Note	2023	2022
Anleggsmidler					
17 768	17 449	Varige driftsmidler	8, 9	3 453 535	3 511 619
6 305	-	Immaterielle eiendeler	10,22	30 956	24 003
804 465	654 465	Investeringer i datterselskaper	10	-	-
13 080	31 413	Finansielle eiendeler	17	18 113	36 447
38 388	22 373	Utsatt skattefordel	7	121 216	72 400
880 005	725 699	Sum anleggsmidler		3 623 821	3 644 469
Omløpsmidler					
-	-	Varelager	11	43 893	39 734
4 992	5 212	Kundefordringer	12, 17	263 757	294 656
272 301	62 262	Andre kortsiktige fordringer	12,17,21	432 483	258 884
222 137	179 177	Kontanter og bankinnskudd	15,17,20	370 692	286 140
499 430	246 651	Sum omløpsmidler		1 110 824	879 414
1 379 435	972 350	SUM EIENDELER		4 734 645	4 523 883

2023	2022		Note	2023	2022
EGENKAPITAL					
Innskutt egenkapital					
22 560	22 560	Aksjekapital		22 560	22 560
226 241	9 241	Annen innskutt egenkapital		226 241	9 241
373 161	373 161	Overkurs		373 161	373 161
404 962	407 961	Sum innskutt egenkapital	13	621 961	404 962
Opptjent egenkapital					
-57 777	-2 146	Annen egenkapital		-296 306	-172 697
-57 777	-2 146	Sum opptjent egenkapital		-296 306	-172 697
-	-	Egenkapital Minoritetsinteresse		-72	91
564 185	404 962	Sum egenkapital til majoritetsseier		325 584	232 356
Gjeld					
Avsetning for forpliktelser					
		Utsatt skatt	7	15 827	10 602
9 423	9 905	Pensjonsforpliktelser	14	9 619	10 349
9 423	9 905	Sum avsetning for forpliktelser		25 446	20 950
Annen langsiktig gjeld					
3 251	3 599	Gjeld til kredittinstitusjoner	15	2 724 537	2 753 407
112 438	99 898	Øvrig langsiktig gjeld		25 567	23 319
-	-	Derivater	17	-866	-1 256
115 689	103 497	Sum annen langsiktig gjeld		2 749 237	2 775 470
Kortsiktig gjeld					
7 354	3 999	Leverandørgjeld	17	272 680	263 762
-	-	Betalbar skatt	7	-	-
3 176	3 691	Skyldige offentlige avgifter		136 692	133 173
3 957	3 680	Første års avdrag langsiktig gjeld	15	612 720	591 422
675 651	442 617	Annen kortsiktig gjeld	17, 18, 21	612 285	506 749
690 139	453 987	Sum kortsiktig gjeld		1 634 376	1 495 106
665 250	567 389	Sum gjeld		4 409 060	4 291 526
1 379 436	972 350	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		4 734 645	4 523 883

Bergen, 20. mars 2024

INGVALD LØYNING
Styrets leder

MARTIN ØKLAND
Nestleder

SIV F. CHRISTENSEN
Styremedlem

PHILIPP ENGEDAL
Styremedlem

MARIANNE DORTHEA JACOBSEN
Styremedlem

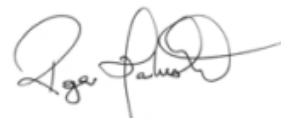
TRUDE CHRISTIN SANDE
Ansattstyremedlem

RAYMOND MARCUSSEN
Ansattstyremedlem

KJELL NESHEIM
Ansattstyremedlem

ROGER HARKESTAD
Konsernsjef

Oppstilling av egenkapital 01.01.-31.12.

Tide AS	Note	Aksjekapital	Innskutt annen egenkapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse pr. 31. desember 2021		22 560	11 387	373 161	39 435	446 544
Føringer over utvidet resultat		-	-2 146	-	2 268	122
Kapitalutvidelse						-
Årsresultat		-	-	-	-41 704	-41 704
Konsernbidrag		-	-	-	-	-
Balanse pr. 31. desember 2022		22 560	9 241	373 161	-	404 962
Føringer over utvidet resultat		-	-	-	57	57
Kapitalutvidelse						-
Årsresultat		-	-	-	-57 834	-57 834
Konsernbidrag		-	217 000	-	-	217 000
Balanse pr. 31. desember 2023		22 560	226 241	373 161	-57 776	564 184

Konsern	Note	Annen egenkapital							Sum egenkapital
		Aksjekapital	Innskutt annen egenkapital	Overkurs	Kontantstrøm sikringer	Omregningsdifferanse	Estimatavvik	Opptjent egenkapital	
Balanse pr. 31. desember 2021		22 560	11 386	373 161	12 384	8 911	-635	-111 055	316 709
Føringer over utvidet resultat	7	-	-	-	3 720	-	87		3 806
Andre endringer		-	-	-		8 276	-		8 276
Årsresultat		-	-	-	-	-	-	-98 969	-98 969
Sum inntektsført		-	-	-	3 720	8 276	87	-98 969	-86 887
Korrigeringsført direkte over egenkapitalen			-2 144					4 675	2 530
Kapitalutvidelse		-		-	-	-			-
Balanse pr. 31. desember 2022		22 560	9 241	373 161	16 104	17 187	-548	-205 349	232 356
Føringer over utvidet resultat	7	-	-	-	-304	-	277		-27
Andre endringer		-	-	-		15 630	-		15 630
Årsresultat		-	-	-	-	-	-	-144 748	-144 748
Sum inntektsført		-	-	-	-304	15 630	277	-144 748	-129 146
Korrigeringsført direkte over egenkapitalen								5 370	5 370
Konsernbidrag			217 000						217 000
Balanse pr. 31. desember 2023		22 560	226 241	373 161	15 800	32 817	-271	-344 727	325 584

Fond for urealiserte gevinster	Konsern	
	Rentebytteavtaler	Sum
Balanse pr. 31. desember 2021	-	-
Årets endring	-4 769	-4 769
Skatt årets endring	1 049	1 049
Urealiserte tap overført annen egenkapital	3 720	3 720
Balanse pr. 31. desember 2022	-	-
Årets endring	390	390
Skatt årets endring	-86	-86
Urealiserte tap overført annen egenkapital	-304	-304
Balanse pr. 31. desember 2023	-	-

2023	2022		Note	2023	2022
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter					
-73 865	-50 812	Resultat før skattekostnad		-187 801	-124 970
7 633	8 085	Avskrivning varige driftsmidler	8	591 259	525 573
		Nedskrivning varige driftsmidler	8	45 000	
-	-	Tap/(gevinst) ved salg av varige driftsmidler	8	-6 411	1 419
1 172	4 561	Resultat fra tilknyttede selskaper	6, 10	1 172	4 561
25 778	3 106	Netto finansposter	6	206 821	97 455
-187	-5 975	Tap/(gevinst) ved salg av aksjer	6	-187	-5 975
-	-	Endring i varelager	11	-4 159	-4 911
220	-4 732	Endring i kundefordringer	12,17	30 899	-82 672
3 356	-2 156	Endring i leverandørgjeld	17	8 917	65 556
-483	-518	Endring i pensjonsforpliktelser	14	-730	-1 132
-514	760	Endring i annen kortsiktig gjeld	18	60 537	93 698
20 227	-3 072	Endring i andre tidsavgrensingsposter		43 401	26 612
-16 663	-50 753	Netto kontantstrøm fra driften		788 717	595 214
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter					
-	10 365	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		15 461	41 006
-10 624	-3 993	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	8	-297 695	-946 606
	-97 377	Kapitalinnskudd datterselskap		-	-
36 087	54 918	Innbetalinger ved salg av aksjer		36 087	54 918
-6 815	-20 000	Utbetalinger ved kjøp av aksjer		-6 815	-20 000
13 506	23 270	Mottatte renter		3 874	18 497
32 154	-32 817	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-249 088	-852 185
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter					
-39 284	-26 375	Betalte renter		-210 696	-115 952
-	-	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	15	216 725	836 018
-3 680	-5 055	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	15	-506 108	-501 407
		Utbetaling ved nedbetaling av kortsiktig gjeld			
25 434	126 477	Endring konsernkontoordning		-	-
45 000	60 000	Innbetaling av lån fra mor		45 000	60 000
-	99 624	Innbetaling av lån fra datter			
		Innbetaling av konsernbidrag			
27 469	254 671	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-455 078	278 659
42 960	171 101	Netto endring likvider gjennom året		84 552	21 688
-	-	Valutagevinst-/tap på kontanter og kontantekvivalenter		-	-
179 177	8 077	Betalingsmidler 01.01.		286 140	264 452
222 137	179 177	Betalingsmidler 31.12.		370 692	286 140
-	-	Bundne midler (skattetrekk)	20	5 132	64
-	-	Betalingsmidler i utenlandsk valuta		-	-

Konsernet har ubenyttede trekkrettigheter på MNOK 190 per 31.12.23

Betalingsmidler består av kontanter i kasse og i bank.

Konsernet har nye leasingforpliktelser (neddiskontert) på 264 mnok i 2023. I 2022 var det inngått leasingforpliktelser på totalt 95 mnok. Det er ikke nye leasingforpliktelse i Tide AS i 2023 eller i 2022. Leasingforpliktelsene har ikke kontanteffekt, og er ikke en del av endringene i leasing gjeld. Nedbetaling av forpliktelsen består av renter og avdrag, hvor renter knyttet til leasingforpliktelsen er en del av betalte renter og blir klassifisert som rentekostnader i konsernet. Avdrag på leasingforpliktelse fremkommer i linje for utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld.

Noter

- 39 Note 1 | Regnskapsprinsipper
- 49 Note 2 | Kontraktinntekter og spesifikasjon av andre driftsinntekter
- 50 Note 3 | Varekostnad
- 50 Note 4 | Lønn
- 52 Note 5 | Andre driftskostnader
- 52 Note 6 | Netto finansposter
- 53 Note 7 | Skatt
- 55 Note 8 | Varige driftsmidler
- 57 Note 9 | Leieavtaler bruksrett
- 59 Note 10 | Datterselskaper og felleskontrollert virksomhet
- 59 Note 11 | Varelager
- 60 Note 12 | Kortsiktige fordringer
- 60 Note 13 | Aksjekapital, overkurs og aksjonærinformasjon
- 61 Note 14 | Pensjoner
- 64 Note 15 | Rentebærende gjeld
- 66 Note 16 | Vesentlige estimater og usikkerheter
- 68 Note 17 | Finansielle instrumenter og risikostyring
- 75 Note 18 | Annen kortsiktig gjeld
- 75 Note 19 | Utbytte
- 75 Note 20 | Garanti og kausjonsansvar
- 76 Note 21 | Nærstående parter
- 77 Note 22 | Oppkjøp av virksomhet
- 77 Note 23 | Hendelser etter balansedagen
- 77 Note 24 | Betingede forpliktelser

Generelt

Tide AS er et norsk aksjeselskap og ble stiftet 23. oktober 1880. Selskapet har organisasjonsnummer 912 423 921. Selskapet har sitt hovedkontor i Møllendalsveien 1 a, 5893 Bergen, Norge.

Tide AS er morselskap i et konsern, og datterselskapene har igjen ytterligere datterselskaper. En oversikt over konsernselskapene finnes i Note 10. Konsernselskapene blir i det videre samlet omtalt som Tide, mens morselskapet betegnes Tide AS.

Tide er et av de største privateide transport-selskapene innen kollektivtransport i Norge og Danmark. Tide driver rutetrafikk med buss og turbussvirksomhet, samt opplevelsesreiser.

Dette årsregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 20. mars 2024.

Regnskapsprinsipper

Bekreftelse finansielt rammeverk

Konsern- og selskapsregnskapet til Tide AS er utarbeidet i samsvar med forenklet International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU. Standardene og fortolkninger er publisert av International Accounting Standards Board (IASB) og er gjeldende per 31. desember 2023. Til slutt i denne prinsippnoten er det tatt inn en oversikt over endringer i standarder og fortolkninger siste år, status på frivillige standarder og tolkninger, samt en kort omtale av hvordan Tide AS har forholdt seg til disse.

Selskapet benytter seg av adgangen til å fravike bestemmelsen i IAS 10 nr. 12 og 13, IAS 27.12, IFRS 9.5.7.1 A og IFRIC 17 nr. 10 i forenklet IFRS, slik at utbytte og konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Skattekonsekvenser av avsatt konsernbidrag regnskapsføres i samme periode som konsernbidraget innregnes som forpliktelse.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

Grunnlag for utarbeidelse

Historisk kost er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet med unntak av enkelte finansielle instrumenter som er vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet eller til virkelig

verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader.

Viktige forutsetninger og regnskapsestimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med forenklet IFRS innebærer at ledelsen må utøve skjønn gjennom bruk av forutsetninger som har påvirket estimater for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om potensielle forpliktelser. Estimater og forutsetninger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring kombinert med forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på vurderingstidspunktet. Fremtidige hendelser kan imidlertid medføre at forutsetninger endrer seg. Effekten av endringene blir regnskapsført når en med tilstrekkelig sikkerhet kan fastsette de nye estimatene i samsvar med gjeldende regnskapsregler.

Anleggsmidler

Tide vurderer løpende forventet brukstid og restverdi på anleggsmidler. Dette har betydning for årlige avskrivninger. Videre vurderer Tide anleggsmidlenes verdi og hvorvidt det er behov for å gjøre nedskrivninger. Disse vurderingene involverer en stor grad av skjønn. Det vises her til Note 8, varige driftsmidler og Note 16, vesentlige estimater og usikkerhet.

Pensjonsforpliktelser

Tide har forpliktelser knyttet til tidligere og noen få nåværende ansattes opptjente pensjonsrettigheter knyttet til ytelsesbasert pensjonsordninger. Beregningene innebærer at Tide må fastsette økonomiske og demografiske forutsetninger. Endringer i forutsetningene kan gi betydelige utslag på de beregnede forpliktelser med konsekvens for fremtidige pensjonskostnader. Det viser til Note 14, pensjoner, for nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

I det følgende blir Tides regnskapsprinsipper presentert. Disse er fulgt for alle år som er omfattet av dette årsregnskapet, dersom ikke annet er positivt sagt.

a) Klassifisering av balanseposter

Eiendeler som er knyttet til varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler.

Fordringer blir klassifisert som omløpsmidler dersom de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet. Andre eiendeler blir klassifisert som anleggsmidler.

For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

b) Konsolideringsprinsipp

Konsernregnskapet omfatter morselskapet og enheter kontrollert av Tide AS, det vil si datterselskapene.

Kontroll er oppnådd når selskapet har makt over investeringen, er eksponert for, eller har rettigheter til variabel avkastning fra involveringen i investeringen, samt har evne til å bruke sin makt til å påvirke avkastningen. Virkningen av potensielle stemmeretter som kan utøves eller konverteres på balansedagen tas med i vurderingen. Når selskapet ikke har majoriteten av stemmeberettigede aksjer, har det kontroll over investeringen når stemmeretten er nok til å gi det den praktiske evnen til å påvirke de relevante aktivitetene til investeringen alene.

Inntekter og kostnader fra datterselskaper som er ervervet eller avhendet i løpet av året medtas eller unntas fra konsolidert resultatregnskap på det tidspunkt Tide oppnår eller avgir kontroll. Totalresultatet fra datterselskapene henføres til aksjonærer og ikke-kontrollerende eierinteresser selv om dette medfører en negativ ikke-kontrollerende eierinteresse.

Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene, inkludert internfortjeneste og urealisert gevinst og tap i konsernet, er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme regnskapsprinsippene som morselskapet.

Endringer i konsernets eierinteresser i datterselskaper som medfører at konsernet ikke mister kontroll over datterselskapet, regnskapsføres som en egenkapitaltransaksjon. Differansen mellom bokført verdi av den ikke-kontrollerende eierinteressen og virkelig verdi av vederlaget innregnes direkte i opptjent egenkapital.

Virksomhetssammenslutninger

Oppkjøp av virksomheter regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi (på dato for overtakelsen) av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av at avtale er betinget. Utgifter som er direkte henførbare til virksomhetssammenslutningen kostnadsføres når de påløper.

Identifiserbare eiendeler, og gjeld regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, med

unntak av utsatt skattefordeler og -forpliktelser. Dersom summen av vederlaget, balanseført beløp av ikke-kontrollerende eiere og virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av tidligere eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Hvis summen er lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen umiddelbart.

Når virksomhet erverves i flere trinn skal eierandelen fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Endring i virkelig verdi av betinget vederlag som oppstår som følge av tilleggsinformasjon innhentet innen et år fra oppkjøpstidspunktet om fakta og forhold som eksisterte på oppkjøpstidspunktet, blir justert retrospektivt med tilsvarende endring i goodwill.

Betinget vederlag betalt av kjøper innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Betinget vederlag er klassifisert som en eiendel eller forpliktelse og er målt til virkelig verdi med endring i virkelig verdi innregnet i resultatregnskapet eller som en endring i totalresultatet. Betinget vederlag som ikke faller inn under IAS 39 er målt i samsvar med gjeldende IFRS. Betinget vederlag som er klassifisert som egenkapital blir ikke målt på nytt i senere rapporteringsperioder og justeringer blir innregnet i egenkapitalen.

Dersom regnskapsføringen for en virksomhetssammenslutning ikke er fullstendig ved slutten av rapporteringsperioden, der sammenslutningen foretas, så rapporterer Tide foreløpig verdier for eiendeler og gjeld der virkelig verdi er ufullstendig. Disse midlertidige verdiene justeres løpende innen de neste tolv måneder for å reflektere ny informasjon som er innhentet om forhold som eksisterte på oppkjøpsdatoen som ville ha påvirket verddivurderingen på oppkjøpsdatoen om de var kjent.

Omorganiseringer med uendret eierskap

Omorganiseringer med uendret eierskap videreføres i selskapsregnskapet til de verdiene investeringene var regnskapsført til umiddelbart før omorganiseringen.

Datterselskaper

Investeringer i datterselskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Investering i tilknyttet selskap

Investeringer i tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden.

c) Måling av virkelig verdi

Tide måler finansielle instrumenter, som derivater, og ikke-finansielle eiendeler til virkelig verdi på hver balansedato og alle identifiserte eiendeler og gjeld ervervet gjennom virksomhetssammenslutninger til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Alle eiendeler og gjeld som måles til virkelig verdi på balansedagen eller som er beskrevet i årsrapporten er kategorisert innenfor virkelig verdi hierarkiet. Basert på laveste inputnivå som er vesentlig for målingen av virkelig verdi er disse definert som følger:

- Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av ikke justerte noterte priser fra aktive markeder for identiske eiendeler og forpliktelser
- Nivå 2: Virkelig verdi måles ved bruk av direkte eller indirekte observerbar input annet enn laveste nivå
- Nivå 3: Virkelig verdi måles ved bruk av ikke observerbar input

Ved estimering av virkelig verdi av eiendeler og gjeld bruker Tide observerbare markedsdata så langt det lar seg gjøre. Hvor input på nivå 1 ikke er tilgjengelig kan Tide bruke tredjepart kvalifiserte verdsetterer for å utføre verddivurderingen. Tide har ikke vesentlige ikke-finansielle eiendeler og gjeld som må måles til virkelig verdi på hver balansedag.

For eiendeler og gjeld som innregnes i konsernselskapet regelmessig vurderer Tide om det har vært omklassifiseringer mellom de ulike nivåene i hierarkiet (basert på laveste inputnivå som er vesentlig for målingen av virkelig verdi) på hver balansedato.

d) Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstakere. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

“Armlengdes avstand” er lagt til grunn for prising av interne varer og tjenester. Segmentresultat, eiendeler og forpliktelser inkluderer poster som relaterer seg direkte til segmentene. Dette inkluderer også inntekter og kostnader til konsernadministrasjon. Segmentinformasjonen er rapportert i samsvar med Tides regnskapsprinsipper. Gevinster og tap fra konserninterne overføringer, konsernbidrag og utbytte er ikke inkludert i resultatene fra segmentene.

Elimineringer i balansen omfatter i hovedsak interne fordringer og gjeld.

e) Valuta

Funksjonell valuta

Tide presenterer årsregnskapet i norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle selskapene i konsernet med unntak av Tide Bus Danmark A/S og selskapets datterselskap som har danske kroner (DKK) og euro (EUR) som funksjonell valuta. Alle beløp i årsregnskapet er i hele tusen NOK, hvis ikke annet spesifikt er oppgitt.

Transaksjoner i utenlandsk valuta

I selskapenes regnskaper blir transaksjoner i annen valuta enn selskapets funksjonelle valuta innregnet basert på valutakursen på transaksjonstidspunktet. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres. Pengeposter i valuta er vurdert til kursen på balansedagen ved utgangen av regnskapsperioden. Dersom valutaposisjonen anses som kontantstrømsikring, regnskapsføres gevinst eller tap som del av utvidet resultat frem til den sikrede eiendel / gjeld realiseres, hvorpå dette resultatføres.

Omregning til NOK for utenlandske virksomheter

Resultatregnskap og balanse for konsernselskaper med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

(a) Balanseposter omregnes til norske kroner med valutakursen på balansedagen.

(b) Resultatposter omregnes til norske kroner ved å benytte årlig gjennomsnittskurs for hver måned. Ved store transaksjoner og hendelser benyttes transaksjonskurs, da den vil gi et bedre estimat enn ved bruk av gjennomsnittskurs.

(c) Omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat og spesifiseres separat i oppstillingen over egenkapitalen.

Ved salg av hele eller deler av utenlandsk virksomhet omklassifiseres tilhørende omregningsdifferanse fra utvidet resultat og over resultatet som en del av gevinsten eller tapet ved salget.

f) Inntektsføring

Driftsinntekter fra kontrakter med kunder innregnes når kontrollen over en vare eller tjeneste er overført til kunden og i henhold til det beløp som reflekterer hva konsernet forventer å motta for varen eller tjenesten. Konsernet har konkludert med at det er prinsipal i dets inntektsstrømmer, fordi det kontrollerer varene og tjenestene før disse overføres til kunden.

Konsernet innregner inntekter fra salg av tjenester over tid, da kunden samtidig mottar og forbruker fordeler etter hvert som konsernet tilbyr disse. Den metoden som anvendes er den som best reflekterer overføringen av kontroll.

Dersom vederlaget avtalt i en kontrakt omfatter et variabelt beløp, estimerer konsernet vederlaget som det er berettiget til i bytte mot overføring av de avtalte tjenestene til en kunde. Det variable vederlaget blir estimert på tidspunktet for kontraktsinngåelse og begrenset (tilbakeholdt) inntil det er «svært sannsynlig» at en «betydelig» reversering av estimert inntekt ikke vil forekomme i etterfølgende perioder.

Konsernet har valgt å benytte seg av den praktiske løsningen for utgifter knyttet til oppnåelse av en kontrakt som tillater at konsernet løpende kostnadsfører slike utgifter.

Inntektene inkluderer i hovedsak følgende elementer:

Billettinntekter

Billettinntekter omfatter inntekter fra kommersiell passasjerfrakt, deriblant reiseliv, kystbuss, flybuss mm. Mesteparten av dette er kontantsalg med unntak av reiselivsinntekter som består hovedsakelig av kredittsalg via reisebyråer.

Kontraktsinntekter

Kontraktsinntekter er i all hovedsak vederlag for kollektivtjenester i anbudskontrakter med det offentlige. Salg av tjenester resultatføres i den perioden leveransen utføres. For de fleste anbudskontrakter er inntektsføringen lineær, men den kan i enkelte tilfeller variere fra periode til periode. Krav på kontraktsinntekt blir balanseført som en fordring dersom inntektene ikke fullt ut er innbetalt ved årsskiftet.

Renteinntekter

Renteinntekter blir resultatført etter hvert som inntektene blir opptjent basert på den effektive-rente-metoden. Ved nedskrivning av lån og fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente. Etter nedskrivning resultatføres renteinntekter basert på amortisert kost og opprinnelig effektiv rentesats.

Inntekter fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

g) Offentlige tilskudd

Driftstilskudd

Tilskudd som kompenserer for kostnader eller manglende inntekter blir resultatført i samme år som kostnaden eller den manglende inntekten tilskuddet er ment å kompensere, og klassifiseres henholdsvis som kostnadsreduksjon eller driftsinntekt.

h) Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid og som anskaffes separat regnskapsføres til anskaffelseskost. Slike eiendeler har begrenset utnyttbar levetid, og føres til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte avskrivninger. De avskrives lineært over forventet økonomisk levetid, og behandles for øvrig på samme måte som varige driftsmidler i regnskapet.

Anskaffelseskost for disse eiendelene avskrives lineært over følgende perioder: Markedsrelaterte eiendeler 1 – 5 år.

i) Varige driftsmidler

Varige driftsmidler med begrenset levetid regnskapsføres til anskaffelseskost. Disse blir avskrevet lineært over forventet økonomisk levetid. Varige driftsmidler er således vurdert til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer lånekostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Ikke-ferdigstilte varige driftsmidler regnskapsføres som anlegg under utføring. Når eiendeler er solgt eller avhendet, blir anskaffelseskost og akkumulerte av- og nedskrivninger tilbakeført i regnskapet. Eventuelle tap eller gevinster fra salget i forhold til bokført verdi umiddelbart før realisasjonen blir resultatført.

Utgifter forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir løpende kostnadsført i resultatregnskapet. Utgifter ved større utskiftinger og fornyelser som øker driftsmiddelets verdi vesentlig, balanseføres og avskrives planmessig. Ved utskiftinger som balanseføres, resultatføres gjenværende bokført verdi av de komponenter som skiftes ut.

Kostpris med fradrag for utrangeringsverdi blir avskrevet lineært fra kjøpstidspunktet over forventet økonomisk levetid på følgende måte:

Utstyr og inventar	3 – 5 år
Datasystemer	7 – 9 år
Busser	9 – 12 år
Eiendommer	25 – 30 år
Tomter	ingen avskrivning

Avskrivningsperiode og –metode blir vurdert hvert år for å sikre at metoden og perioden som blir benyttet samsvarer med de økonomiske realitetene til anleggsmiddelet. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdier. Anlegg under utføring avskrives ikke.

Kjøp og salg av varige driftsmidler vurderes som en del av den ordinære driften til selskapet. Gevinst og tap ved salg blir presentert netto på egen linje i resultat og regnskap.

j) Leieavtaler og leie av varige driftsmidler

Konsernet som leietaker

Innregning av leieavtaler og innregningsunntak

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner konsernet en leieforpliktelse og en tilhørende bruksretteiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av følgende anvendte unntak:

- Kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere).
- Eiendeler av lav verdi.

For disse leieavtalene innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de påløper.

Leieforpliktelse

Konsernet måler leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet til nåverdien av leiebetalingene som ikke betales på dette tidspunktet. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen

dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil/ikke vil utøve denne opsjonen.

Leiebetalingene som inngår i målingen av leieforpliktelsen består av:

- Faste leiebetalinger (herunder i realiteten faste betalinger), minus eventuelle fordringer i form av leieinsentiver.
- Variable leiebetalinger som er avhengige av en indeks eller en rentesats, første gang målt ved hjelp av indeksen eller rentesatsen på iverksettelsestidspunktet.
- Beløp som forventes å komme til betaling for konsernet i henhold til restverdigarantier.
- Utøvelseskursen for en kjøpsopsjon, dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen.
- Betaling av bot for å si opp leieavtalen, dersom leieperioden gjenspeiler at konsernet vil utøve en opsjon om å si opp leieavtalen.

Leieforpliktelsen måles etterfølgende ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliktelsen, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile utførte leiebetalinger og måle den balanseførte verdien på nytt for å gjenspeile eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følger av justeringer i indekser eller rater.

Konsernet inkluderer ikke variable leiebetalinger i leieforpliktelsen. I stedet innregner konsernet disse variable leiekostnadene i resultatregnskapet. Konsernet presenterer sine leieforpliktelser på egne linjer i balanseoppstillingen.

Bruksretteiendeler

Konsernet måler bruksretteiendeler til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliktelsen.

Anskaffelseskost for bruksretteiendelene omfatter:

- Beløpet fra førstegangsmålingen av leieforpliktelsen.
- Alle leiebetalinger ved eller før iverksettelsestidspunktet, minus eventuelle leieinsentiver mottatt.
- Alle direkte utgifter til avtaleinngåelse påløpt konsernet.

Et anslag over utgiftene påløpt leietaker for demontering og fjerning av den underliggende eiendelen, gjenoppbygging av stedet der enheten er plassert, eller gjenoppbygging av den underliggende

eiendelen til den stand som vilkårene i leieavtalen krever, med mindre disse utgiftene påløper under produksjonen av varene.

Konsernet anvender avskrivningskravene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr ved avskrivning av bruksretteiendelen, bortsett fra at bruksretteiendelen avskrives fra iverksettelsestidspunktet fram til det som inntreffer først av slutten av leieperioden og slutten av bruksretteiendelenes utnyttbare levetid. Konsernet anvender IAS 36 «Verdifall på eiendeler» for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å regnskapsføre eventuelle påviste tap ved verdifall.

Konsernet som utleier

Klassifisering av leieavtaler

For kontrakter hvor konsernet er utleier, klassifiseres leieavtaler som enten en operasjonell leieavtale eller en finansiell leieavtale. En leieavtale klassifiseres som en finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel. En leieavtale klassifiseres som en operasjonell leieavtale dersom den ikke i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel. Konsernet som utleier har ingen finansielle leieavtaler.

Operasjonelle leieavtaler

For operasjonelle leieavtaler innregner konsernet leiebetalinger som andre inntekter, hovedsakelig lineært, med mindre et annet systematisk grunnlag bedre gjenspeiler det mønsteret der fordelene ved bruken av den underliggende eiendelen reduseres. Konsernet innregner utgifter som har påløpt ved opptjening av leieinntekten som en kostnad. Konsernet legger til direkte utgifter til avtaleinngåelse som påløper ved inngåelse av en operasjonell leieavtale, til den underliggende eiendelens balanseførte verdi og innregner disse utgiftene som en kostnad over leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

k) Nedskrivning av ikke-finansielle anleggsmidler

Tide vurderer balanseførte beløp for eiendeler og identifiserbare immaterielle eiendeler årlig eller oftere hvis hendelser og endringer i forutsetninger indikerer at balanseførte beløp ikke er gjenvinnbart. Ved indikasjoner på behov for nedskrivning vil det bli vurdert om gjenvinnbart beløp på anleggsmidlene relatert til den tilhørende vurderingsenheten overstiger

regnskapsført verdi. Gjenvinnbart beløp for en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet er det høyeste av vurderingsenhetens bruksverdi og netto salgsverdi. Med bruksverdi menes nåverdien av fremtidige kontantstrømmer som forventes å oppstå fra vurderingsenheten mens netto salgsverdi defineres som virkelig verdi fratrukket salgskostnader. I de tilfeller anleggsmidlene i vurderingsenheten er bundet opp i kontrakter (f.eks. anbudskontrakter) og ikke kan realiseres uten at kontraktsbrudd kan påberopes av avtalepart, benyttes bare bruksverdi som et alternativ for gjenvinnbart beløp.

Fremtidige kontantstrømmer omfatter vurderingsenhetens kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter før skatt tillagt tilhørende anleggsmidlers terminalverdi ved utløp av de kontrakter som eventuelt er grunnlaget for vurderingsenheten. Erstatningsinvesteringer inkluderes i de fremtidige kontantstrømmene ved beregning av bruksverdi, mens investeringer som øker kapasiteten holdes utenfor.

Dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn regnskapsført verdi, vil anleggsmidlene bli nedskrevet til denne verdien. Eventuell goodwill blir redusert først. Nedskrivningen blir tilbakeført dersom grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Tilbakeføringer skjer til den bokførte verdien eiendelen ville hatt dersom ingen nedskrivning hadde vært registrert for driftsmiddelet. Det er unntak for goodwill, som ikke har en slik tilbakeføringsadgang.

l) Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er definert som enhver kontrakt som både gir opphav til en finansiell eiendel for et foretak og en finansiell forpliktelse eller egenkapitalinstrument for et annet foretak. Finansielle instrumenter omfatter blant annet derivater, bankinnskudd, aksjeinvesteringer, fordringer, lån fra kredittinstitusjoner, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld eksklusiv offentlig gjeld. Forskuddsbetalte kostnader og inntekter er her unntatt.

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser innregnes i Tides konsoliderte oppstilling av eiendeler og gjeld når Tide blir part i de kontraktsmessige vilkårene til instrumentet.

Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres

til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonsutgiftene resultatføres. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Utlån og fordringer måles i senere perioder til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Kundefordringer og andre langsiktig- og kortsiktige fordringer

Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer regnskapsføres ved førstegangsregistrering til virkelig verdi og deretter til amortisert kost. Fordringer med løpetid kortere enn tre måneder neddiskonteres normalt ikke. Fordringer som forfaller mer enn tre måneder etter balansedagen blir regnskapsført til amortisert kost redusert for tap på verdifall. Effektiv rente på rentebærende instrumenter resultatføres under finansinntekter.

Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser

Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser måles til virkelig verdi på etableringstidspunktet og regnskapsføres deretter til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rentes metoden. Kortsiktige forpliktelser som forfaller innen tre måneder neddiskonteres normalt ikke.

Rentebærende lån

Rentebærende lån innregnes ved førstegangs balanseføring til virkelig verdi redusert for transaksjonskostnader. Etterfølgende regnskapsføring er til amortisert kost, hvor eventuell forskjell mellom kost og innløsningsbeløp innregnes over løpetiden som en del av den effektive renten.

Ansvarlig lån

Ansvarlige lån måles til amortisert kost. Ansvarlig lån har prioritet etter all annen gjeld.

Derivater

Et derivat er et finansielt instrument med alle følgende karakteristikker:

- Verdien på instrumentet blir endret som et resultat av endringer i rente, kurs eller pris på et underliggende objekt.

- Instrumentet krever ingen eller liten initieell investering.
- Instrumentet blir gjort opp på en fremtidig dato.

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Tide øremerker enkelte derivater til sikring av variabilitet i kontantstrømmer knyttet til en særskilt risiko i en balanseført eiendel, forpliktelse eller svært sannsynlig planlagt transaksjon (kontantstrømsikring).

Regnskapsføring som sikring (sikringsbokføring) har til formål å ta høyde for motsvarende hendelser av verdiendringer i kontantstrømmene for sikringsinstrument og sikringsobjekt.

Virkelig verdi for derivater måles basert på noterte markedspriser når disse er tilgjengelige. Når noterte markedspriser ikke er tilgjengelige, estimerer Tide virkelig verdi ved bruk av verdsettelsesmodeller hvor observerbar markedsinformasjon benyttes i så stor utstrekning som mulig. Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi innregnes i resultatregnskapet med mindre derivatet er utpekt og effektivt som sikringsinstrument, hvorpå tidspunktet for innregning i resultatet vil avhenge av type sikringsrelasjon.

Et derivat blir klassifisert som anleggsmidler eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid er mer enn tolv måneder og som omløpsmidler eller kortsiktige forpliktelser hvis gjestående løpetid er mindre enn tolv måneder.

Kontantstrømsikring

Ved sikring av fremtidige transaksjoner (kontantstrømmer) skal den effektive delen av gevinster eller tap på sikringsinstrumentet føres midlertidig over utvidet resultat og mot egenkapitalen. Når den sikrede transaksjonen skjer, blir egenkapitalføringen reversert og resultatført mot den posten sikringen gjelder i samme periode som den sikrede transaksjonen påvirker resultatet. Ineffektivitet i sikringen innregnes i resultatregnskapet. Markedsverdien på den inngåtte sikringsavtalen er beregnet med grunnlag i den pris som er fastsatt basert på aktuelle kurser i markedet på rapporteringsdagen.

Gevinster og tap som oppstår ved endringer i virkelig verdi på derivater og som ikke kvalifiserer for sikringsføring, innregnes i resultatregnskapet.

Verdifall på finansielle eiendeler

På hver balansedag vurderer Tide om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler.

1) For eiendeler klassifisert til amortisert kost vil Tide se ved hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler har falt i verdi. Tap ved verdifall innregnes bare når det foreligger objektive indikasjoner på verdifall som skyldes en eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangsinregningen (en tapshendelse) og denne tapshendelsen påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig. Dersom slike objektive indikasjoner foreligger for eiendeler klassifisert til amortisert kost, tas det samlede tapet – målt som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens effektive rente – til reduksjon av eiendelens balanseførte verdi og regnskapsføres i resultatregnskapet.

2) For kundefordringer blir det anvendt en forenklet metode for beregning av tapsavsetninger. Tapsavsetningene blir målt basert på forventet kredittap over levetiden for hver rapporteringsperiode, og ikke basert på 12-måneders forventet tap. Konsernet har laget en avsetningsmatrise som er basert på historiske kredittap, justert for fremadrettede faktorer for den spesifikke kunde og den generelle økonomiske situasjonen. Avsetningen utgjør forskjellen mellom pålydende og gjenvinnbart beløp, som er nåverdien av forventede kontantstrømmer, diskontert med opprinnelig effektiv rente. Bokført verdi av kundefordringene reduseres ved bruk av en avsetningskonto, endringer i avsetningen resultatføres som andre driftskostnader. Når en kundefordring er tapt, blir den ført mot avsetningskontoen for tap på fordringer. Eventuelle senere innbetalinger på tidligere tapsførte fordringer resultatføres under andre driftskostnader.

m) Varelager

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av «først inn først ut»-prinsippet (FIFU-metoden). Anskaffelseskost for varelager omfatter alle kjøpsutgifter, bearbeidingsutgifter og andre utgifter som er påløpt for å bringe varene til deres sted/lokasjon og tilstand på balansedagen. Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket salgskostnader. Det blir gjennomført nedskrivning for påregnelig ukurans, det vil si differanse mellom kostpris og en lavere netto realisasjonsverdi.

n) Pensjoner

Selskapene i Tide har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper, fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger. Tide har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. I tillegg har Tide noen få ytelsesbaserte pensjonsavtaler som finansieres direkte over drift.

Ytelsesbaserte ordninger

Pensjonskostnader og -forpliktelser blir beregnet av aktuar etter lineær opptjening. Utregningene er basert på økonomiske forutsetninger for blant annet diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden og aktuarmessige forutsetninger om blant annet dødsrate og frivillig avgang. Det balanseførte beløpet av pensjoner utgjør summen av netto pensjonsforpliktelse og akkumulerte estimatavvik. Netto pensjonsforpliktelse er forskjellen mellom den beregnede brutto pensjonsforpliktelsen, som representerer en nåverdi av antatte fremtidige pensjonsutbetalinger, og pensjonsmidlene vurdert til virkelig verdi.

Dersom pensjonsmidlene overstiger pensjonsforpliktelsene er ordningen overfinansiert. Overfinansieringen blir balanseført i den grad det er sannsynlig at denne vil kunne bli brukt til å innfri forpliktelsene i den aktuelle pensjonsordningen. Aktuarmessige gevinster og tap innregnes i utvidet resultat etterhvert som disse oppstår og vil ikke bli reklassifisert til resultatregnskapet på et senere tidspunkt.

Tide avvirket alle sine fondsfinansierte ordninger høsten 2012, etter dette utgjør verdireguleringene et mindre beløp. Arbeidsgiveravgiften blir kostnadsført ut fra innbetalt pensjonspremie og endring i netto pensjonsforpliktelse i den enkelte pensjonsordning.

Innskuddsordning

Gjennom innskuddsplaner betaler Tide innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Tide har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

o) Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både skatt som skal betales i perioden (betalbar skatt basert på skattemessig resultat for året) og endring i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Det er lovverket i de land der Tides datterselskaper eller tilknyttede selskaper opererer og genererer skattepliktig inntekt som er gjeldende for beregning av skattepliktig inntekt.

Det er ved hjelp av gjeldsmetoden beregnet utsatt skatt til 22 prosent av de midlertidige forskjellene som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Gjeldende skattesats for 2023 er 22 prosent. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller er utlignet i den grad disse gjelder samme skattesubjekt. Bokført beløp på utsatt skattefordel blir gjennomgått og vurdert ved hver periodeslutt. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, er begrunnet med forventet fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan føres opp i balansen er oppført netto.

Skatt på konsernbidrag (selskapsregnskapet)

Skatteeffekten knyttet til konsernbidrag avgitt på grunnlaget av regnskapsårets skattepliktige inntekt blir ført som reduksjon i betalbar skatt og reduksjon utsatt skattefordel/økning utsatt skatt. For mottatt konsernbidrag knyttet til regnskapsårets skattepliktige inntekt blir skatteeffekten ført som økning i betalbar skatt/reduksjon utsatt skattefordel og reduksjon utsatt skatt/økning utsatt skattefordel.

p) Utbytte og konsernbidrag

Foreslått utbytte innregnes som en forpliktelse på det tidspunktet generalforsamlingen vedtar utbytteutdelingen. Tilsvarende gjelder for avgitt konsernbidrag (selskapsregnskapet).

Avgitt konsernbidrag regnskapsføres i selskapsregnskapet i vedtaksåret som en økning av bokført verdi på investeringen i mottakende selskap dersom Tide AS har direkte eierinteresser i dette selskapet. Dersom Tide AS ikke har eierinteresser i mottakende selskap føres avgitt konsernbidrag til reduksjon i opptjent egenkapital.

Mottatt konsernbidrag resultatføres i selskapsregnskapet i vedtaksåret dersom Tide AS har direkte eierinteresser i dette selskapet, og dette er hentet fra akkumulerte resultater i Tide AS sin eierperiode. Dersom konsernbidraget representerer tilbakebetaling av egenkapitalen på konsernetableringstidspunktet, føres mottatt konsernbidrag som reduksjon i investeringens bokførte verdi.

Regnskapsføring av konsernbidrag, i selskapsregnskapet, gitt til eller fra andre enn det nærmeste selskapet blant selskaper i rett opp- eller nedadstigende linje er ikke omfattet av beskrivelsen over.

q) Avsetninger

En avsetning blir kun regnskapsført når:

- selskapet har en gjeldende forpliktelse (legal eller underforstått) som følger av hendelser som har skjedd og
- det er sannsynlighetsovervekt for at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen.
- størrelsen på beløpet kan måles pålitelig.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som finanskostnad.

Avsetninger er gjennomgått hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen.

Tapskontrakter

Tides virksomhet innebærer at det inngås en rekke kontrakter med det offentlige om levering av kollektivtjenester. For flere av disse kontraktene har Tide en stor del av risikoen for utviklingen i flere kostnadsarter (for eksempel renter, lønn og drivstoff). I mange av kontraktene er det innarbeidet reguleringsmekanismer for inntektene for å ta høyde for kostnadsendringer som Tide ikke selv direkte kan påvirke. Imidlertid kan endringer resultere i at kontraktene blir ulønnsomme dersom kostnadene øker i større omfang enn hva reguleringsmekanismene knyttet til inntektene klarer å ta høyde for.

Ved nedskrivningsindikatorer, herunder tap på driften, gjennomføres først en nedskrivningstest på anleggsmidlene i den aktuelle kontrakten etter IAS 36. Dernest måler Tide nåverdien av fremtidige forventede kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter i den enkelte kontrakt, hvorav estimerte utbetalinger omfatter alle uunngåelige fremtidige betalbare driftskostnader. Av- og nedskrivninger, finanskostnader og skatt inkluderes således ikke. I den grad den enkelte kontrakt regnes som en kontantgenererende enhet, defineres dermed kontantstrømmen på samme måte som den som legges til grunn i nedskrivningstester for anleggsmidlene, med unntak av at anleggsmidlenes terminalverdi ved utløp av kontraktene ikke tas med. Salgsvederlag for eventuelle realisasjoner av anleggsmidlene inkluderes heller ikke i denne beregningen. Dersom beregningene viser en negativ nåverdi, regnskapsføres dette beløpet som en avsetning. Avsetningen reverseres i takt med eventuell reduksjon av negativ nåverdi i senere perioder.

Dette er ikke tilfelle dersom anleggsmidlene har en lengre levetid enn kontrakten og nedskrivningstesten underbygger bokførte verdier. I slike tilfeller avsettes det ikke for tap på kontraktene isolert sett.

Oversikt over endringer i IFRS siste år

Det er ikke implementert nye eller endrede standarder i 2023.

Vesentlige estimater og skjønnsmessige vurderinger

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med forenklet IFRS innebærer at ledelsen må utøve skjønn gjennom bruk av forutsetninger som har påvirket estimater for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om eventuelle forpliktelser. Estimater og forutsetninger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring kombinert med forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på vurderingstidspunktet. Estimatenes som legges til grunn er foretatt av ledelsen med hensyn til usikkerheten knyttet til de underliggende forholdene. Dette gjelder særlig for beregning av avskrivninger og nedskrivninger av driftsmidler (se note 8).

Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsførhold som kan medføre endrede estimater, og dermed påvirke konsernets eiendeler, gjeld, egenkapital og resultat. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringen oppstår når man med tilstrekkelig sikkerhet kan fastsette de nye estimatene i samsvar med gjeldende regnskapsregler. Hvis endringene har effekt på fremtidige perioder, fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi

Tide har enkelte finansielle eiendeler og finansielle derivater regnskapsført til virkelig verdi. Ved beregning av virkelig verdi legges estimater til grunn som i hovedsak er basert på observerbare priser og kan derfor endres over tid. Endringer i forutsetninger vil medføre endringer i balanseførte verdier med effekter over resultatregnskapet.

Estimater knyttet til varige driftsmidler

Driftsinntektene i Tide er i stor grad knyttet til langsiktige kontrakter (anbud) med betydelige investeringer i varige driftsmidler. Disse driftsmidlene er i hovedsak busser leaset gjennom langsiktige avtaler. Avtaleperioden på disse bussene settes tilsvarende lengden på kontrakten hvor de benyttes. I tilfeller hvor det foreligger forlengelsesopsjoner i kontraktene, er ikke disse medregnet i bussenes initiale leie-/avskrivningsperiode.

Tide AS

Inntekt	2023	2022
Driftsinntekt fra kontrakter med kunder	62 079	44 572
Andre inntekter	1 156	995
Totale inntekter	63 235	45 566

Dissaggregert inntekt fra kontrakter med kunde	2023	2022
Kontraktinntekter	-	-
Billettinntekter	-	-
Andre inntekter	62 079	44 572
Driftsinntekt fra kontrakter med kunder	62 079	44 572

Tidspunkt for inntektsføring	2023	2022
Produkter og tjenester der levering skjer over tid	-	-
Produkter og tjenester der levering skjer på et bestemt tidspunkt	62 079	44 572
Sum driftsinntekt fra kontrakter med kunder	62 079	44 572
Andre inntekter	1 156	995
Totale inntekter	63 235	45 566

Inntektsrelaterte balanseposter	2023	2022
Fordringer som inngår i kundefordringer	3 771	293
Andre eiendeler knyttet til kontrakter med kunder	-	-
Forpliktelser knyttet til kontrakter med kunder	-	-

Konsern

	Norge		Danmark		Totalt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Driftsinntekt fra kontrakter med kunder	3 493 809	3 197 126	1 345 092	980 679	4 838 901	4 177 805
Andre inntekter	3 640	7 001	42 500	-	46 140	7 001
Totale inntekter	3 497 449	3 204 127	1 387 592	980 679	4 885 041	4 184 806

Dissaggregert inntekt fra kontrakter med kunder	Norge		Danmark		Totalt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Kontraktinntekter	2 811 858	2 476 536	1 345 092	945 994	4 156 950	3 422 530
Billettinntekter	572 601	520 532	-	-	572 601	520 532
Andre inntekter	109 349	200 058	-	34 685	109 349	234 743
Driftsinntekt fra kontrakter med kunder	3 493 809	3 197 126	1 345 092	980 679	4 838 901	4 177 805

Tidspunkt for inntektsføring	2023	2022
Produkter og tjenester der levering skjer over tid.	4 729 551	3 943 062
Produkter og tjenester der levering skjer på et bestemt tidspunkt.	109 349	234 743
Sum driftsinntekt fra kontrakter med kunder	4 838 901	4 177 805
Andre inntekter	46 140	7 001
Totale inntekter	4 885 041	4 184 806

Inntektsrelaterte balanseposter	2023	2022
Fordringer som inngår i kundefordringer	264 398	293 172
Andre eiendeler knyttet til kontrakter med kunder	104 179	83 644
Forpliktelser knyttet til kontrakter med kunder	-	-

Andre eiendeler knyttet til kontrakter med kunder gjelder i hovedsak opparbeidet inntekt som ikke er fakturert på balansedagen.

Beløpet reklassifiseres til kundefordringer når kunden faktureres. Eiendeler knyttet til kontrakter med kunder, er vurdert for impairment etter tapsmodellen i IFRS 9. Det er ikke nedskrevet beløp på slike eiendeler.

Ikke-fullførte leveringsforpliktelser	2023
Konsernet innregner inntekt fra leveringsforpliktelser over tid. Siden en leveringsforpliktelse kan vare over en betydelig periode, har konsernet store resterende leveringsforpliktelser.	
Verdi av ikke-fullførte leveringsforpliktelser	32 443 521

Beløpet forventes inntjent løpende over resterende kontraktperiode år 2024-2038.

	Konsern	
	2023	2022
Varekjøp	107 455	13 185
Bonus varekjøp	-29	-
Deleforbruk	37 879	33 215
Fremmede tjenester	104 146	63 852
Undertransport	72 718	163 351
Sum varekostnad	322 168	273 604

Note 4 | Lønn

Lønnskostnader	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Lønn	42 826	36 151	2 219 774	1 925 835
Arbeidsgiveravgift	6 906	5 574	226 934	198 788
Pensjonskostnader	2 732	2 893	167 757	123 968
Andre ytelser	5 570	3 304	119 505	62 160
Sum	58 035	47 922	2 733 969	2 310 751
Gjennomsnittlig antall årsverk	48	43	3 749	3 464

Konsern er pliktig til å ha tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Kravene til tjenestepensjon er oppfylt i konsern og de underliggende selskapene.

Oversikt over samlet godtgjørelse til konsernsjef og styret

Konsernledelse		2023			
		Lønn	Natural- ytelser	Opptjente pensjons rettigheter	Samlet godtgjørelse
Roger R. Harkestad	Konsernsjef	2 763	156	282	3 201
Sum godtgjørelse		2 763	156	282	3 201

Konsernledelse		2022			
		Lønn	Natural- ytelser	Opptjente pensjons rettigheter	Samlet godtgjørelse
Roger R. Harkestad	Konsernsjef	2 676	136	267	3 080
Sum godtgjørelse		2 676	136	267	3 080

Opptjente pensjonsrettigheter representerer her premie til innskuddsordning.

Det er ikke utbetalt bonus i 2023 eller 2022.

Det er ikke gitt lån/sikkerheter til styreleder, konsernsjef eller andre nærstående parter, se note 21 for ytterligere informasjon.

Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personell

Styret har behandlet retningslinjene og hovedprinsippene for lederavlønning i konsernet. Disse er oppsummert slik:

- Konsernsjefens lønn vurderes årlig og fastsettes av styret i Tide AS.
- Øvrige lønninger i konsernledelsen fastsettes av konsernsjefen. Konsernlederne lønnes individuelt og lønnen vurderes og fastsettes årlig.
- Resultatbonusavtale foreligger for utvalgte deler av konsernledelsen. Det kan utbetales en årlig bonus etter avtalte kriterier på maksimalt tre ganger månedslønnen.
- Hovedkriteriene er knyttet opp mot resultatoppnåelse og personlige mål.
- Konsernledelsen er tilknyttet selskapets pensjons- og personalforsikringsordninger.
- Konsernsjefen kan motta en bonus begrenset oppad til tre månedslønner knyttet opp mot resultatsoppnåelse og personlige mål.
- Konsernsjefen har avtale om ett års etterlønn utover oppsigelsestid ved avtale om fratredelse.
- Konsernlederne har ordning for hjemmekontor, mobiltelefon og aviser.
- Det er ingen tildeling av aksjer, tegningsretter, opsjoner eller andre former for godtgjørelse som er knyttet til aksjer eller utvikling av aksjekursen i konsernet.
- Det kommer ingen andre variable elementer i godtgjørelsen eller særskilte ytelser i tillegg til basislønnen.
- Styret er gjort kjent med alle elementer i fastsettelsen av lederlønningene.

Godtgjørelse til styret	2023
Ingvald Løyning (styrets leder)	-
Martin Økland	-
Siv Fagerland Christensen	-
Trude Christin Sande	70
Marianne Dorthea Jacobsen	170
Philipp Lasse Hartlieb Engedal	170
Raymond Marcussen	70
Katrine Ihle	70
Sum godtgjørelse	550

Godtgjørelse til styret	2022
Ingvald Løyning (styrets leder)	-
Martin Økland	-
Siv Fagerland Christensen	-
Trude Christin Sande	65
Marianne Dorthea Jacobsen	160
Philipp Lasse Hartlieb Engedal	160
Raymond Marcussen	65
Katrine Ihle	65
Emil Eike	14
Torgeir Sørensen	2
Sum godtgjørelse	531

Utbetalt styrehonorar 2023 baserer seg på generalforsamling avholdt i 2022. Honorar for det nye styret valgt på generalforsamling 2023 vil bli utbetalt og belastet regnskapet for 2024.

*) Godtgjørelse inkluderer vederlag for arbeid i revisjonsutvalget. Revisjonsutvalget mottar godtgjørelse etterskuddsvis.

***) Godtgjørelse inkluderer vederlag for oppmøte

Note 5 | Andre driftskostnader

Beløp i NOK 1 000

Års- og
bærekraftsrapport
Tide AS 2023

Tide AS	2023	2022
Renhold, vedlikehold, utstyr	551	354
Diverse honorar	16 696	9 524
Annonser, reklame, trykksaker etc.	242	807
Andre driftskostnader	26 994	22 021
Sum andre driftskostnader	44 482	32 705

Konsern	2023	2022
Drivstoff, smøreolje	617 510	578 360
Reparasjoner, vedlikehold, utstyr	302 055	210 922
Andre rutekostnader	84 080	84 913
Fremmedetjenester	16 696	9 524
Andre driftskostnader	158 525	212 694
Sum andre driftskostnader	1 178 864	1 096 413

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Lovpålagt revisjon	752	351	2 360	2 350
Andre attestasjonstjenester	42	-	152	343
Skatterådgiving	-	44	579	107
Andre tjenester	-	202	449	614
Sum godtgjørelse til valgt revisor (eksklusiv merverdiavgift)	794	598	3 540	3 414

Note 6 | Netto finansposter

Finansinntekter og -kostnader	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Renteinntekter	1 558	-155	3 136	33
Renteinntekter fra foretak i samme konsern	11 434	6 021	-	-
Inntekter fra investering i datterselskap	-	-	-	-
Valutagevinst	327	5 492	333	5 498
Andre finansinntekter	187	11 912	404	12 965
Sum finansinntekter	13 506	23 270	3 874	18 497
Rentekostnad lån	25 677	4 746	78 999	39 029
Rentekostnad til foretak i samme konsern	5 870	7 152	-	-
Rentekostnad balanseført leieforpliktelse	-	387	122 730	58 572
Valutatap	6 875	6 767	6 875	6 767
Andre finanskostnader	863	7 324	2 093	11 585
Sum finanskostnader	39 284	26 375	210 695	115 952
Sum netto finansposter	-25 778	-3 106	-206 821	-97 455

Det er ikke balanseført finansutgifter på kvalifiserende eiendeler.

Endring i balanseført utsatt skatt	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Balanseført verdi 01.01.	-22 373	-13 298	-61 799	-40 972
Resultatført utsatt skatt i perioden	-16 032	-9 109	-44 665	-21 920
Konsernbidrag avgitt etter avleggelse av regnskapet	-	-	-	-
Utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen	16	34	1 075	1 093
Balanseført verdi 31.12.	-38 388	-22 373	-105 389	-61 798

Endring i utsatt skatt	Tide AS							
	Drifts- midler	Goodwill	Pensjo- ner	Kon- sern- bidrag	Gevinst- og taps- konto	Under- skudd til frem- føring	Annet	Sum
Utsatt skatt (fordel) 31.12.2021	-1 712	-240	-2 447	-	1 295	-9 876	-316	-13 298
Resultatført i perioden	-329	6	114	-	-259	-8 706	65	-9 110
Ført over utvidet resultat	-	-	34	-	-	-	-	34
Utsatt skatt (fordel) 31.12.2022	-2 041	-234	-2 299	-	1 036	-18 582	-251	-22 373
Resultatført i perioden	215	5	210	-	-207	-16 215	-39	-16 031
Ført over utvidet resultat	-	-	16	-	-	-	-	16
Utsatt skatt (fordel) 31.12.2023	-1 826	-230	-2 073	-	829	-34 797	-290	-38 388

Endring i utsatt skatt	Konsern								
	Drifts- midler	Goodwill	Pensjo- ner	Gevinst og taps- konto	Derivater	Immate- rielle eiende- ler	Under- skudd til frem- føring	Annet	Sum
Utsatt skatt (fordel) 31.12.2021	1 629	1 372	-2 526	1 119	-773	-246	-22 431	-19 114	-40 971
Resultatført i perioden	12 009	-682	7	481	-	121	-31 079	-2 778	-21 903
Ført over utvidet resultat	-	-	44	-	1 049	-	-	-	1 075
Belastet egenkapitalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utsatt skatt (fordel) 31.12.2022	13 638	691	-2 476	1 600	276	-125	-53 510	-21 893	-61 799
Resultatført i perioden	-10 056	91	360	-320	-85	-48	-35 511	1 979	-43 591
Ført over utvidet resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Belastet egenkapitalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utsatt skatt (fordel) 31.12.2023	3 582	782	-2 116	1 280	191	-173	-89 021	-19 914	-105 389

Tabellen over viser netto utsatt skatt/(skattefordel). Utsatt skatt i Danmark kan ikke nettes mot utsatt skattefordel i Norge og rapporteres som gjeld i balansen, TNOK 15 827, TNOK 10 602 i 2022.

	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Betalbar skatt	-	-	-	-
Endring utsatt skatt	-16 032	-9 109	-43 854	-26 079
For mye/lite avsatt skatt tidligere år			844	
Sum skattekostnad	-16 032	-9 109	-43 011	-26 079
Betalbar skatt av skattepliktig inntekt	-	-	-	-
Utnyttet skattemessig underskudd	-	-	-	-
Sum betalbar skatt i balansen	-	-	-	-
Avstemming av nominell mot faktisk skattekostnad	2023	2022	2023	2022
Resultat før skatt	-73 865	-50 812	-187 801	-124 970
Forventet skattekostnad	-16 250	-11 179	-41 316	-27 493
Effekt av ulik skattesats mellom land	-	-	-	-
Skatteeffekt av følgende poster:				
Permanente forskjeller	219	2 036	-2 529	2 230
Endring i utsatt skatt som følge av endret skattesats	-	-	-	-
Skatt konsernbidrag	-	-	-	-
Effekt av OCI	-	-	-	-
Korreksjon utsatt skatt tidligere år			-	-
For mye/lite avsatt skatt tidligere år		34	834	-816
Skattekostnad	-16 032	-9 109	-43 011	-26 079

Tide AS	Eiendommer	Inventar	Bruksrett - eiendom	Immaterielle eiendeler	Sum
Anskaffelseskost					
Balanse 01.01.2022	33 166	82 710	18 286		134 162
Tilgang		3 993	361		4 354
Avgang	-	11 955			11 955
Sum anskaffelseskost 31.12.2022	33 166	74 748	18 647	-	126 561
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger					
Balanse 01.01.2022	30 872	62 319	9 441		102 632
Årets avskrivninger	101	4 916	3 068		8 085
Avgang		1 605			1 605
Sum avskrivninger og nedskrivninger 31.12.2022	30 973	65 630	12 509	-	109 112
Balanse 01.01.2023	30 973	65 630	12 509		109 112
Årets avskrivninger	88	3 857	3 412	274	7 633
Avgang				-	-
Sum avskrivninger og nedskrivninger 31.12.2023	31 060	69 489	15 921	274	116 745
Balanseført verdi					
Balanse 01.01.2022	2 294	20 391	8 845	-	31 530
Balanse 31.12.2022	2 193	9 119	6 137	-	17 449
Balanse 01.01.2023	2 193	9 119	6 137	-	17 449
Balanse 31.12.2023	2 106	9 304	6 358	6 305	24 073

Konsern	Busser	Eiendommer	Inventar	Bruksrett busser	Bruksrett eiendom	Sum
Anskaffelseskost						
Balanse 01.01.2022	2 279 665	108 309	339 115	2 685 337	751 545	6 163 970
Tilgang	722 040	141 422	83 143	79 412	86 928	1 112 946
Oppkjøp	-	-	-	-	-	-
Avgang	136 066	17 499	12 697	10 528	-	176 790
Omregningsdifferanse	22 068	759	695	1 560	-	25 082
Sum anskaffelseskost 31.12.2022	2 887 707	232 991	410 256	2 755 782	838 473	7 125 209
Balanse 01.01.2023	2 887 707	232 991	410 256	2 755 782	838 473	7 125 209
Tilgang	265 038	277	25 801	213 977	43 315	548 409
Oppkjøp	-	-	-	-	-	-
Avgang	55 048	-	236	740	-	56 023
Omregningsdifferanse	21 270	10 519	4 704	2 003	-	38 495
Sum anskaffelseskost 31.12.2023	3 118 967	243 787	440 525	2 971 021	881 788	7 656 089
Balanse 01.01.2022	1 825 679	61 147	230 128	836 357	227 391	3 180 701
Årets av og nedskrivninger	44 943	3 553	26 861	364 632	85 583	525 573
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Reversering av nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Avgang	35 809	5 056	1 957	49 861	-	92 683
Omregningsdifferanse	-	-	-	-	-	-
Sum avskrivninger og nedskrivninger 31.12.2022	1 834 812	59 644	255 032	1 151 129	312 974	3 613 591
Balanse 01.01.2023	1 834 812	59 644	255 032	1 151 129	312 974	3 613 591
Årets av og nedskrivninger	136 152	6 347	30 775	326 027	91 683	590 983
Årets nedskrivninger	-	-	-	45 000	-	45 000
Reversering av nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Avgang	46 766	-	250	-	-	47 017
Omregningsdifferanse	-	-	-	-	-	-
Sum avskrivninger og nedskrivninger 31.12.2023	1 924 198	65 991	285 556	1 522 155	404 657	4 202 557
Balanse 01.01.2022	453 986	47 161	108 987	1 848 981	524 154	2 983 269
Balanse 31.12.2022	1 052 895	173 347	155 225	1 604 653	525 499	3 511 619
Balanse 01.01.2023	1 052 895	173 347	155 225	1 604 653	525 499	3 511 619
Balanse 31.12.2023	1 194 770	177 796	154 969	1 448 866	477 131	3 453 535

For avskrivningsmetode og levetid, se prinsipnote

Tilgang busser i 2023 knytter seg i hovedsak til busser for nye kontrakter i Norge og Danmark.

Varige driftsmidler er pantsatt som sikkerhet for langsiktig gjeld, se note 15.

Investeringsforpliktelser pr. 31.12:

Konsernet har investeringsforpliktelser på nye busser for totalt 336 millioner pr 31.12.2023.

Tide som leietaker

Bruksretteiendeler

Bruksretteiendelene til Tide består av flere bussanlegg som er innregnet over anbudsperiodene, i tillegg til en stor del av bussparken leaset.

Tide AS	
Bruksretteiendeler	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2022	18 286
Tilgang av bruksretteiendeler	361
Avgang	-
Overføringer og reklassifiseringer	-
Omregningsdifferanser	-
Anskaffelseskost 31.12.2022	18 647
Anskaffelseskost 01.01.2023	18 647
Tilgang av bruksretteiendeler	3 632
Avgang	-
Overføringer og reklassifiseringer	-
Omregningsdifferanser	-
Anskaffelseskost 31.12.2023	22 279
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2022	9 442
Avskrivninger	3 068
Nedskrivninger i perioden	-
Avgang	-
Overføringer og reklassifiseringer	-
Omregningsdifferanser	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2022	12 510
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2023	12 510
Avskrivninger	3 412
Nedskrivninger i perioden	-
Avgang	-
Overføringer og reklassifiseringer	-
Omregningsdifferanser	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2023	15 922
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 01.01.2022	8 844
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31.12.2022	6 137
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 01.01.2023	6 137
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31.12.2023	6 358

Konsern			
Bruksretteiendeler	Lokaler, bussanlegg	Busser	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2022	751 545	2 685 337	3 436 881
Tilgang av bruksretteiendeler	86 927	79 411	166 338
Avgang	-	10 528	10 528
Overføringer og reklassifiseringer			-
Omregningsdifferanser		1 560	1 560
Anskaffelseskost 31.12.2022	838 472	2 755 779	3 594 251
Anskaffelseskost 01.01.2023	838 472	2 755 779	3 594 251
Tilgang av bruksretteiendeler	43 315	213 977	257 292
Avgang	-	740	740
Overføringer og reklassifiseringer		-	-
Omregningsdifferanser		2 003	2 003
Anskaffelseskost 31.12.2023	881 788	2 971 021	3 852 809
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2022	227 392	836 357	1 063 749
Avskrivninger	85 583	364 632	450 216
Nedskrivninger i perioden			-
Avgang		49 861	49 861
Overføringer og reklassifiseringer			-
Omregningsdifferanser		-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2022	312 974	1 151 129	1 464 104
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2023	312 974	1 151 129	1 464 104
Avskrivninger	91 683	326 027	417 709
Nedskrivninger i perioden		45 000	45 000
Avgang		-	-
Overføringer og reklassifiseringer			-
Omregningsdifferanser		-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2023	404 657	1 522 156	1 926 814
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 01.01.2022	524 154	1 848 981	2 373 133
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31.12.2022	525 499	1 604 653	2 130 154
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 01.01.2023	525 499	1 604 653	2 130 153
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31.12.2023	477 131	1 448 866	1 925 997

Avskrivningsmetode som benyttes er lineære avskrivninger.
For nærmere spesifisering av bruksrett, se note 8 - Varige driftsmidler.

Konsernet har identifisert en kontantstrømsgenererende enhet som har hatt en lavere inntjening enn hva bokført verdi av bussene er. Det er derfor gjort en nedskrivning på MNOK 45 knyttet til denne kontrakten. Se også note 16.

Datterselskaper	Forret- nings kontor	Eier- og stemme- andel 31.12.23	Eier- og stemme- andel 31.12.22	Antall aksjer	Innskutt egen- kapital	Balanse- ført verdi aksjer i datter	Balanse- ført verdi aksjer i datter- datter	Års- resultat 2023	Bokført egenkapital 31.12.2023
Tide Buss AS	Bergen	100 %	100 %	5 178	267 335	622 592	-	-155 772	363 326
Turbuss Vest AS	Bergen	100 %	100 %	100	100	-	48 400	-6 869	4 960
Turbuss Vest Reiser AS	Bergen	100 %	100 %	100	100	-	1 980	23	796
Tide Verksted AS	Bergen	100 %	100 %	2 500	5 643	-	5 000	-7 461	5 042
Bergen Bilberging AS	Bergen	67 %	67 %	674	357	-	371	-130	-90
Tide Bane AS	Bergen	100 %	100 %	100	100	-	100	-1	76
Kystbussen AS	Bergen	100 %	100 %	100 000	100	-	100	-1	97
Neste Blåne AS	Bergen	100 %	100 %	100 000	120	-	120	-	96
Tide Bus Danmark A/S	Odense	100 %	100 %	10 000	137 011	173 567	-	32 419	290 050
Tide Eiendom Hordaland AS	Bergen	100 %	100 %	100	456	3 648	-	1 074	4 084
Tide Eiendom Voss AS	Bergen	100 %	100 %	100	254	2 024	-	319	385
Rødlimyra AS	Leknes	100 %	100 %	200	200	2 634	-	-259	110
Sum alle datterselskaper					411 775	804 465	56 071	-136 657	668 933
Felleskontrollert virksomhet									
Trucknor Tide AS	Bergen	50 %	50 %	250	5 100	-	2 550	3 373	8 889
Trucknor Tide Osterøy AS	Bergen	50 %	50 %	50	1 000	-	500	-692	-2 869
Kristiansund Storbilverksted AS	Bergen	50 %	-	15	9 314	-	6 815	27	9 280
Sum felleskontrollerte virksomheter					15 414	-	9 865	2 708	15 301

Note 11 | Varelager

Konsern	2023	2022
Diesel	12 449	13 708
Smøreolje	1 352	1 038
Dekk, deler og rekvisita	30 092	24 988
Sum	43 893	39 734
Ukurans		
Balanseverdi 01.01.	-576	-200
Nye nedskrivninger innregnet gjennom året	-575	-376
Nedskrivninger reversert grunnet solgt vare	-	-
Balanse 31.12.	-1 151	-576

Note 12 | Kortsiktige fordringer

Beløp i NOK 1 000

Års- og
bærekraftsrapport
Tide AS 2023

Kundefordringer	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Kundefordringer til pålydende	4 992	5 212	266 065	296 176
Avsetning tap	-	-	2 308	1 520
Sum	4 992	5 212	263 757	294 656
Avsetning tap				
Årets konstaterte tap	-	-	36	651
Endring i avsetning tap på fordringer	-	-	837	115
Sum resultatført tap	-	-	873	766

Se note 17 for aldersfordeling og kredittrisikovurdering.

Andre kortsiktige fordringer	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Forskuddsbetalte utgifter	2 967	3 255	11 587	22 539
Opptjente inntekter	-	-	104 179	83 644
Depositum	-	-	3 995	3 792
Konsernfordringer	264 777	47 950	217 000	-
Andre kortsiktige fordringer	4 557	11 057	95 722	148 909
Sum	272 301	62 262	432 483	258 883

Note 13 | Aksjekapital, overkurs og aksjonærinformasjon

Aksjekapital og overkurs	2023	2022
Antall aksjer	22 559 556	22 559 556
Pålydende	kr 1,00	kr 1,00
Aksjekapital	22 560	22 560
Annen innskutt egenkapital	226 241	9 241
Overkurs	373 161	373 161
Sum	621 961	404 961

DSD Bus AS eier 100% av aksjene.

DSD AS utarbeider konsernregnskap som inkluderer regnskapet til Tide AS.

Konsernregnskapet finnes på www.dsd.no

Tjenestepensjonsordninger i Tide konsern

Tide konsern har innskuddsbaserte foretakspensjonsordninger i livsforsikringsselskap for alle ansatte. Foretakspensjonsordningene oppfyller kravene i lov om Obligatorisk Tjenestepensjon (OTP).

Innskuddsbasert pensjonsordning

Ansatte i de norske konsernselskapene opptjener rettigheter i en innskuddsbasert pensjonsordning. Årlige innskudd til alderspensjon utgjør for hvert medlem 5% av lønn opp til 7,1G, og 8% av lønn i intervallet 7,1G til 12G. Knekkpunktet for pensjonsgrunnlaget er 7,1G. Ordningen inkluderer uførepensjon som er 67% av pensjonsgrunnlaget opp til 6G og 63% av pensjonsgrunnlaget mellom 6G og 12G. Det ytes innskuddsfritak ved arbeidsuførhet. Den ansatte yter en egenandel på 2 %.

Ytelsesbaserte pensjonsforsikringer til ansatte overtatt i forbindelse med virksomhetsoverdragelse (NettBuss Trondheim AS)

Virksomhetsoverdragelsen medførte videreføring av to lukkede ytelsesordninger for de ansatte som ble virksomhetsoverdratt fra NettBuss Trondheim AS. Det ble etablert en kompensasjonsordning som sikrer at Tide Buss AS får dekket merkostnadene utover en premie dersom de ansatte var medlemmer av en kollektiv innskuddsordning med vilkår og risikodekninger som avtalt i Bussbransjeavtalen. Regnskapsmessig bruttoføres pensjonsforpliktelsen som en ytelsesordning, men finansieringen gjennom kompensasjon føres som en fordring mot oppdragsgiver, AtB AS. I resultatregnskapet fremgår ordningen med en kostnad lik nevnte tilskuddsplan. Ordningene omfatter 17 personer, hvorav 10 er aktive. Anbudsperioden i Trondheim ble avsluttet i august 2019 og nytt tilbud ble startet i Trondheim. I forbindelse med dette er den ene ytelsesordningen lukket.

Avtalefestet pensjon

Tide konsern har selskaper som er tilknyttet ordningen med avtalefestet førtidspensjon (AFP).

AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, hvor foretakene skal innregne sin proporsjonale andel av ordningens forpliktelser, midler og kostnad. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon for måling av ordningen eller et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering mellom de deltakende foretak i ordningen. Ordningen innregnes derfor som en innskuddsordning. Hvorvidt det senere er grunnlag for balanseføring av forpliktelsene i denne ordningen, er avhengig av om det finnes en konsekvent og pålitelig allokeringsnøkkel og om det nødvendige datagrunnlaget kan fremskaffes.

Driftspensjoner

Konsernet har forpliktelser knyttet til lønn over 12G som gjelder deler av konsernledelsen. I tillegg er det noen forpliktelser som gjelder tidligere ansatte om førtidspensjonering som finansieres og utbetales over driften. Dette utgjør i alt 7 personer for morselskapet og 16 personer for konsernet. Gjennomsnittlig alder på disse i morselskapet er 76 år. Ordningen er finansiert direkte over drift.

Pensjon til konsernsjef

Konsernsjef har ikke egen pensjonsordning, se note 4.

Arbeidsgiveravgift

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift.

Tide AS

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse	2023	2022
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner	8 258	8 681
Arbeidsgiveravgift	1 164	1 224
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	9 423	9 905
Endring i balanseført forpliktelse		
Balanseført nettopensjonsforpliktelse 1. januar	9 905	10 424
Finanskostnader	505	495
Årets innbetaling til ordningene	-914	-835
Estimatavvik	-73	-178
Balanseført forpliktelse 31. desember	9 423	9 905
Netto pensjonskostnad		
Service kostnad	238	312
Resultatført avkortning	-	-
Netto finanskostnad	230	132
Administrative kostnader	-	-
Arbeidsgiveravgift	36	47
Resultatført kostnad	505	491
Innskuddsplaner		
Arbeidsgivers tilskudd, resultatført som personalkostnad	2 228	2 402

Tide AS sine pensjonsforpliktelser er usikret.

Konsern

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse	Usikret		Sikret		Sum	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner	8 430	9 070	-	-	8 430	9 070
Avkorting/oppgjør	-	-	-	-	-	-
Arbeidsgiveravgift	1 189	1 279	-	-	1 189	1 279
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	9 619	10 349	-	-	9 619	10 349
Endring i balanseført forpliktelse						
Balanseført nettopensjonsforpliktelse 1. januar	10 349	10 919	-	561	10 349	11 480
Finanskostnader	517	501	-	518	517	1 019
Årets innbetaling til ordningene	-972	-940	-	-725	-972	-1 665
Avkorting/oppgjør	-	-	-	-	-	-
Estimatavvik	-276	-131	-	-354	-276	-485
Balanseført forpliktelse 31. desember	9 619	10 349	-	-	9 619	10 349
Netto pensjonskostnad						
Servicekostnad	238	312	-	-	238	312
Resultatført avkortning	-	-	-	-	-	-
Netto finanskostnad	241	138	-	3	241	140
Administrative kostnader	-	-	-	28	-	28
Arbeidsgiveravgift	38	48	-	4	38	52
Resultatført kostnad	517	497	-	35	517	532

	2023	2022
Innskuddsplaner		
Arbeidsgivers tilskudd, resultatført som personalkostnad	167 239	123 436
Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn		
Diskonteringsrente	3,70 %	3,20 %
Lønnsvekst	3,70 %	3,75 %
Regulering av opptjent pensjon i folketrygden	3,75 %	3,50 %
Regulering av pensjoner under utbetaling	3,50 %	3,50 %
Sannsynlig avgang (over/under 40 år)	0-8 %	0-8 %
Dødelighetstabell	K2013	K2013
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %

Forventet premieinnbetaling kommende år	Tide AS	Konsern
Ytelsesbaserte pensjonsordninger	481	494
Innskuddsbaserte pensjonsordninger	3 493	152 063
Avtalefestet pensjon	501	33 345
Sum	4 475	185 901

Gjeld sikret med pant	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Gjeld sikret med pant	-	-	1 285 820	1 145 573
Bokført verdi av pantsatte eiendeler				
Fordringer	-	-	284 081	284 082
Kjøretøy og annet driftsløsøre	-	-	1 121 114	1 076 290
Sum	-	-	1 405 195	1 360 372

Langsiktig gjeld	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Pantelån	-	-	1 285 820	1 145 573
Leieforpliktelse	7 207	7 279	2 050 420	2 197 851
Annen langsiktig gjeld	112 440	99 898	25 568	23 319
Ikke rentebærende gjeld (depositum)	-	-	150	150
Sum langsiktig gjeld	119 647	107 177	3 361 958	3 366 892
Første års avdrag langsiktig gjeld	3 957	3 680	612 720	591 422
Sum langsiktig gjeld ekskl. første års avdrag	115 691	103 497	2 749 238	2 775 470
Amortisering av lånekostnader	-	-	-	-
Sum langsiktig gjeld ekskl. første års avdrag og amortisering	115 691	103 497	2 749 238	2 775 470

Rente

Effektiv rentesats (vektet gjennomsnitt) utgjør 5,7 % i 2023 mot 3,7 % i 2022.

Tide har flere rentebytteavtaler for å redusere risiko knyttet til flytende rente, se note 17.

Finansielle lånebetingelser

Konsernet har et vilkår knyttet til lånebetingelser mot hovedbank om at NIBD inkl NV av leasing busser/EBITDAR ikke overstiger 5 ved utløpet av hvert kvartal.

I tillegg skal bokført egenkapital være minimum MNOK 325 per 31.12.2023.

Kravet fra 01.01.2024 er redusert til MNOK 250.

Lånevilkåret er tilfredsstillt gjennom året.

Nedbetalingsplan – udiskontert leieforpliktelse for leieavtaler	Pantelån		Finansielle leieavtaler	
	Tide AS	Konsern	Tide AS	Konsern
2024	-	161 825	3 957	447 328
2025	-	260 101	3 251	401 704
2026	-	167 917	-	350 649
2027	-	197 771	-	270 159
2028	-	171 252	-	190 339
Sum år 2024- 2028	-	958 866	7 207	1 660 179
Gjeld som forfaller senere enn 5 år	-	326 954	-	391 258
Restverdi	-	-	-	-
Sum rentebærende langsiktig gjeld	-	1 285 820	7 207	2 051 437

Rentebærende gjeld	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner/pantegjeld	-	-	1 123 995	998 174
Langsiktig gjeld knyttet til balanseførte leieavtaler	3 251	103 497	1 600 542	1 755 233
Første års avdrag langsiktig gjeld eks. renter	3 957	3 680	612 720	591 422
Kortsiktig gjeld til aksjonær	155 232	96 917	155 232	96 917
Annen langsiktig gjeld	112 440	99 898	25 568	23 319
Konsernintern rentebærende gjeld	363 750	234 677	-	-
Brutto rentebærende gjeld	638 630	538 669	3 518 057	3 465 065
Rentebærende eiendeler	222 137	179 177	370 692	286 140
Konsernintern rentebærende fordring	47 777	47 950	-	-
Netto rentebærende gjeld/(eiendeler)	368 717	311 542	3 147 365	3 178 925

Leieforpliktelser består av neddiskonterte fremtidige leiebetalinger. Første års avdrag er andelen av leieforpliktelser som forfaller de neste 12 måneder.

Trekkrettigheter

Tilgjengelig ubenyttet trekkrettighet i konsernet var på 190 MNOK pr. 31.12.2023.

Ansvarlig lån

DSD AS har gitt et ansvarlig lån til Tide AS på 155 millioner. Dette lånet har prioritet etter all annen gjeld.

Finansielle leieavtaler (konsern)

Leieavtalene inneholder ikke restriksjoner på selskapets utbytte- eller finansieringsmuligheter.

Oversikt over fremtidig minimumsleie	Nåverdi		Nominell verdi	
	2023	2022	2023	2022
Forfall innen 1 år	432 857	430 102	447 328	444 024
Forfall mellom 2 og 5 år	1 092 182	1 338 142	1 212 851	1 488 367
Forfall senere enn 5 år	305 738	210 151	391 258	266 865
Fremtidig minimumsleie	1 830 777	1 978 394	2 051 437	2 199 256
Fremtidig finanskostnad	144 047	228 525	144 047	228 525

Endringer i leieforpliktelser	2023	2022
Total leieforpliktelse 01.01.	2 197 851	2 457 276
Implementering IFRS 16	-	-
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	267 245	166 481
Betaling av hovedstol	-519 372	-498 552
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	107 946	73 563
Omregningsdifferanser	-	-
Avgang	-	-916
Totale leieforpliktelser 31.12	2 053 670	2 197 851

Bussenes bokførte restverdier er med få unntak

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med forenklet IFRS innebærer at ledelsen må utøve skjønn gjennom bruk av forutsetninger som har påvirket estimater for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om eventuelle forpliktelser. Estimater og forutsetninger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring kombinert med forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på vurderingstidspunktet. Estimater som legges til grunn er foretatt av ledelsen med hensyn til usikkerheten knyttet til de underliggende forholdene. Dette gjelder særlig for beregning av avskrivninger og nedskrivninger av driftsmidler (se note 9).

Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimater, og dermed påvirke konsernets eiendeler, gjeld, egenkapital og resultat. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringen oppstår når man med tilstrekkelig sikkerhet kan fastsette de nye estimatene i samsvar med gjeldende regnskapsregler. Hvis endringene har effekt på fremtidige perioder, fordeles effekten over innværende og fremtidige perioder.

Finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi

Tide har enkelte finansielle eiendeler og finansielle derivater regnskapsført til virkelig verdi. Ved beregning av virkelig verdi legges estimater til grunn som i hovedsak er basert på observerbare priser og kan endres over tid. Endringer i forutsetninger vil medføre endringer i balanseførte verdier med effekter over resultatregnskapet.

Estimater knyttet til varige driftsmidler

Driftsinntektene i Tide er i stor grad knyttet til langsiktige kontrakter (anbud) med betydelige investeringer i varige driftsmidler. Disse driftsmidlene er i hovedsak busser leaset gjennom langsiktige avtaler. Avtaleperioden på disse bussene settes tilsvarende lengden på kontrakten hvor de benyttes. I tilfeller hvor det foreligger forlengelsesopsjoner i kontraktene, er ikke disse medregnet i bussenes initiale leie-/avskrivningsperiode. Bussenes bokførte restverdier er med få unntak garantert gjennom gjenkjøpsavtaler med bussleverandørene.

For driftsmidler knyttet til den kommersielle virksomheten, og som ikke er knyttet til langsiktige kontrakter, settes leie- eller avskrivningsperiode lik den forventede økonomiske levetiden til driftsmiddelet. Avskrivningsperiode og -metode blir vurdert hvert år for å sikre at metoden og perioden som blir benyttet samsvarer med de økonomiske realitetene til anleggsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdier.

Det vises videre til note 1 bokstav i, og note 8, for mer informasjon om varige driftsmidler.

Leieforpliktelse

Diskonteringsrenten lagt til grunn for leieforpliktelsen settes ulikt for busser og bygg. For busser benyttes implisitt rente fra leieavtalen, primært 3. mnd. NIBOR, pluss rentemargin. For bygg benyttes alternativ lånerente.

De videre prinsippene som legges til grunn for Tides leieavtaler er omtalt i note 1 bokstav j. For inngående informasjon om leieforpliktelse henvises det til note 15, Rentebærende gjeld og pantsettelse.

Estimerte avsetninger for tap på kontrakter

Tide gjennomfører årlige tester for å vurdere avsetning for tap på kontrakter hvor det er negative driftsresultater, og dermed indikasjoner på mulig avsetningsbehov. For varige driftsmidler som benyttes i kontraktene gjennomføres først nedskrivningstest, se omtale i note 1 bokstav k. Deretter måles nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for den enkelte kontrakt. Disse vurderingene involverer skjønn.

Følgende hovedforutsetninger er lagt til grunn i vurderingen av de fremtidige kontantstrømmene:

Diskonteringsrente: 8,1 %
Vekstrate: 2,5 %
Lånerente: 3,9 % etter skatt

Pr. 31.12.23 er det foretatt en vurdering av verdien av selskapets varige driftsmidler hvor det kan være indikasjon på varig verdifall. Vurderingen skjer på bakgrunn av forventet fremtidig inntjening gjennom driftsmiddelets levetid.

Cash Generating Unit (CGU) defineres som et anbud eller avdeling for henholdsvis anbudsvirksomhet og kommersiell virksomhet.

Det er spesielt gjort nedskrivningsvurderinger knyttet til særskilte anbud. Tides største segment, drift av langsiktige anbudskontrakter, er i liten grad rammet, og det forventes ikke at fremtidig inntjening påvirkes i vesentlig grad.

I vurderinger av anbudskontrakter, legges det vekt på utvikling av sentrale driftsmessige nøkkeltall, forventet utvikling i produksjon, samt andre relevante forhold som kan påvirke fremtidig inntjening. Det gjøres vurderinger av eventuelle utfordringer, tiltakene som iverksettes, og innen hvilken tidshorisont og i hvilken grad disse tiltakene vil ha effekt.

På bakgrunn av de oven nevnte vurderingene, er det per 31.12.2023 gjennomført en nedskrivning på MNOK 45.

Sensitiviteter

For å illustrere usikkerheten som ligger i nedskrivningsberegningene, er det foretatt sensitivitetsanalyser på utvalgte parametere. Både endringer i kontantstrøm og diskonteringsrente vil gi utslag i nåverdien og dermed nedskrivningsvurderingen.

Sensitivitetsanalysen beskriver områdene hvor det er foretatt nedskrivningsvurderinger.

En endring i trå med disse sensitivitetene ville ikke påvirke den totale vurderingen av selskapets estimater for tapskontrakter.

Tabellene under viser endringen avrundet til nærmeste hele NOK 1 000.

	Endring i netto nåverdi	
	Anbudsvirksomhet	Kommersiell virksomhet
Endring i diskonteringsrente		
+ 0,5%		-5 100
- 0,5%		5 250
Endring i årlig kontantstrøm (millioner NOK)		
+ 1	6 468	
- 1	-6 468	

En endring i tråd med disse sensitivitetene ville ikke påvirke den totale vurderingen av selskapets estimater for tapskontrakter.

Formål og art

Tide benytter finansielle instrumenter til flere formål, herunder å fremskaffe kapital til investeringer i konsernets virksomhet. Konsernet står foran kapitalintensive investeringer i forbindelse med anbudskonkurranse på rutekjøring. Anvendelse av finansielle instrumenter vurderes forløpende av konsernledelsen.

Virkelig verdi av Tides finansielle instrumenter

Balanseført verdi av selskapets finansielle instrumenter vurderes i all hovedsak til amortisert kost og virkelig verdi. Virkelig verdi av finansielle eiendeler er fastsatt som siste

kjente omsetningsverdi på balansedagen.

Virkelig verdi av rentebytteavtaler er estimert til nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, beregnet ved bruk av swapprenten på balansedagen. Den virkelige verdien på disse avtalene innhentes fra selskapets bankforbindelse. Se under for ytterligere informasjon. Balanseført verdi av kontanter og kontantekvivalenter er tilnærmet lik virkelig verdi tatt hensyn til instrumentenes korte forfallstid. Tilsvarende er tilfelle for virkelig verdi av kortsiktige fordringer og gjeld. For rentebærende langsiktige fordringer, er virkelig verdi vurdert til fordringens bokførte verdi.

Finansielle instrumenter etter kategori

Tide AS 2023

Eiendeler	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle eiendeler	Sum
Finansielle eiendeler	-	-	13 080	13 080
Kundefordringer	4 992	-	-	4 992
Andre kortsiktige fordringer	52 334	-	-	52 334
Kontanter og bankinnskudd	222 137	-	-	222 137
Sum	279 463	-	13 080	292 542

Forpliktelser	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner (ekskl. leieforpliktelse)	-	-	-
Leieforpliktelse	-	7 207	7 207
Leverandørgjeld	-	7 354	7 354
Annen kortsiktig gjeld	-	525 651	525 651
Sum	-	540 213	540 213

Finansielle instrumenter etter kategori

Tide AS 2022

Eiendeler	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle eiendeler	Sum
Finansielle eiendeler	-	-	31 413	31 413
Kundefordringer	5 212	-	-	5 212
Andre kortsiktige fordringer	59 007	-	-	59 007
Kontanter og bankinnskudd	179 177	-	-	179 177
Sum	243 396	-	31 413	274 809

Forpliktelser	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner (ekskl. leasing)	-	-	-
Leieforpliktelse	-	7 279	7 279
Leverandørgjeld	-	3 999	3 999
Annen kortsiktig gjeld	-	342 617	342 617
Sum	-	353 895	353 895

Finansielle instrumenter etter kategori

Konsern 2023

Eiendeler	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle eiendeler	Sum
Finansielle eiendeler	-	-	18 113	18 113
Kundefordringer	263 757	-	-	263 757
Andre kortsiktige fordringer	203 896	-	-	203 896
Derivater		866		866
Kontanter og bankinnskudd	370 692	-	-	370 692
Sum	838 345	866	18 113	857 324

Forpliktelser	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner (ekskl. leasing)	-	1 285 820	1 285 820
Leieforpliktelse	-	2 053 670	2 053 670
Depositum og annen langsiktig gjeld	-	25 718	25 718
Leverandørgjeld	-	272 680	272 680
Annen kortsiktig gjeld	-	612 285	612 285
Sum	-	4 250 173	4 250 173

Finansielle instrumenter etter kategori

Konsern 2022

Eiendeler	Utlån og fordringer vurdert til amortisert kost	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle eiendeler	Sum
Finansielle eiendeler	-	-	36 447	36 447
Kundefordringer	294 656	-	-	294 656
Andre kortsiktige fordringer	236 345	-	-	236 345
Derivater		1 256		1 256
Kontanter og bankinnskudd	286 140	-	-	286 140
Sum	817 141	1 256	36 447	854 844

Forpliktelser	Derivater benyttet for sikringsformål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner (ekskl. leasing)	-	1 145 573	1 145 573
Leieforpliktelse	-	2 197 851	2 197 851
Depositum og annen langsiktig gjeld	-	23 469	23 469
Leverandørgjeld	-	263 762	263 762
Annen kortsiktig gjeld	-	506 749	506 749
Sum	-	4 137 404	4 137 404

Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi pr. 31. desember 2023:

Eiendeler	Tide AS – Nivå			Sum
	1	2	3	
Finansielle eiendeler	-	-	13 080	13 080
Sum	-	-	13 080	13 080

Eiendeler	Konsern – Nivå			Sum
	1	2	3	
Finansielle eiendeler	-	-	18 113	18 113
Derivater (renteavtale)	-	866	-	-
Sum	-	866	18 113	18 113

Forpliktelser				
Derivater (renteavtale)	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-

Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi pr. 31. desember 2022:

Eiendeler	Tide AS – Nivå			Sum
	1	2	3	
Finansielle eiendeler	-	-	31 413	31 413
Sum	-	-	31 413	31 413

Eiendeler	Konsern – Nivå			Sum
	1	2	3	
Finansielle eiendeler	-	-	36 447	36 447
Derivater	-	1 256	-	1 256
Sum	-	1 256	36 447	37 703

Forpliktelser				
Derivater (renteavtale)	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-

Nivåinndeling for måling av virkelig verdi er som følger:

Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.

Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte eller indirekte utledet fra en notert pris.

Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder.

Risiko knyttet til kapitalforvaltning

Tides mål med hensyn til kapitalforvaltning er å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å sikre tilgang til, og opprettholde en kapitalstruktur som bidrar til å tilfredsstille drift og som maksimerer verdier for eierne. Per 31. desember 2023 var egenkapitalandelen 6,9 %. Per 31. desember 2022 var egenkapitalandelen 5,1 %.

Tide AS har en aksjonærpolitikk som tilsier at Tide-aksjen skal gi en attraktiv avkastning og bidra til aksjonærenes verdier. Dette er et utgangspunkt når styret skal foreslå utbytte. I det enkelte år kan imidlertid utbyttegraden variere avhengig av resultat, kontantstrømutvikling, investeringsplaner og finansieringsbehov.

Netto rentebærende gjeld per 31. desember 2023 utgjorde 3,15 milliarder kroner mot 3,18 milliarder kroner per 31. desember 2022. Størrelsen på netto rentebærende gjeld er knyttet til endring av regnskapsprinsipp (IFRS 16) hvor lokaler, bussanlegg og busser blir innregnet som en forpliktelse. I note 15 fremkommer forfallsstruktur på rentebærende gjeld og en oversikt over finansielle covenants knyttet til rentebærende gjeld. Konsernet er i dag hovedsakelig finansiert gjennom leasing avtaler med kredittinstitusjoner og banker. Alternativ finansiering, lånetilgang og lånetingelser analyseres og vurderes kontinuerlig i forbindelse med anbudskonkurransene Tide deltar i.

Gearing per årskiftet:

	Balanseført verdi	
	2023	2022
Netto rentebærende gjeld	3 147 365	3 178 924
Total kapital	4 517 645	4 523 883
Gearing	70 %	70 %

Finansielle risikofaktorer

Tide blir gjennom sine aktiviteter eksponert for ulike typer finansiell risiko: Markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Tides overordnede plan for styring av finansiell risiko fokuserer på å redusere risikoen knyttet til finansielle transaksjoner og poster.

Risikostyringen i Tide ivaretas av en sentral funksjon i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret i Tide AS. Funksjonen identifiserer, måler, vurderer sikring og rapporterer finansiell risiko til datterselskapene i Tide.

Markedsrisiko

a) Valutarisiko

Tide eksponeres for valutarisiko knyttet til det danske datterselskapet Tide Bus Danmark A/S som er et heleid datterselskap av Tide AS. Risikoen er knyttet til

omregning fra DKK til NOK, samt et svært begrenset antall transaksjoner med eksterne parter i de norske selskapene, er av beløpsmessig karakter uvesentlige.

Dersom NOK i forhold til DKK var 10 prosent sterkere/svakere pr. 31. desember 2023 og alle andre variabler var konstante, ville dette føre til et lavere/høyere resultat før skatt på 3,6 millioner ved omregning fra DKK til NOK, og høyere/lavere egenkapital på 44,8 millioner.

Utover dette, har Tide ingen løpende transaksjoner i utenlandsk valuta.

b) Prisrisiko

Konsernet er eksponert for svingninger i priser på innsatsfaktorer, hvor drivstoff er den viktigste. De fleste av konsernets avtaler med oppdragsgivere har prisreguleringsmekanismer som medfører at konsernet i begrenset grad vil være påvirket av svingningene i pris. Det har ikke vært gjort sikringsavtaler på f.eks. drivstoff de seneste årene.

Annen prisrisiko er knyttet til svingninger i aksjer for investeringer og andeler. Denne risikoen er begrenset til balanseført beløp av disse postene.

c) Renterisiko

Tides renterisiko er knyttet til langsiktige lån og bankinnskudd. Lån med flytende rente medfører en renterisiko for Tides kontantstrøm som delvis reduseres av den motsatte effekten av kontantekvivalenter med flytende rente. Fastrenteinstrumenter eksponerer Tide for virkelig verdi risiko og anvendes i henhold til Tides retningslinjer på dette området.

Selskapet vurderer løpende bruk av rentebytteavtaler for lån med variabel rente vurdert ut fra Tides retningslinjer. Det avgjørende for å vurdere inngåelse av rentebytteavtaler vil være hvorvidt anbudskontraktene inneholder reguleringsmekanismer som dekker renteendringer på sikt.

Andel av lån med rentebytteavtale til bokført verdi pr. 31.12.	Balansført verdi	
	2023	2022
Instrumenter med rentebytteavtale		
Finansiell gjeld	24 092	64 296
Instrumenter med variabel rente		
Finansiell gjeld	1 285 820	1 145 573
Leieforpliktelser	2 027 194	2 134 809
Finansielle eiendeler	370 692	286 140
Sum finansielle instrumenter etter renteprofil	2 966 414	3 058 538

Den faste renten i konsernets avtaler varierer mellom 1,5 prosent og 2,8 prosent. Alle rentebytteavtalene har løpende oppgjør av renter på samme dato som underliggende lån (sikringsobjekt). Oppgjørene skjer dels kvartalsvis og dels halvårlig.

Sensitivitetsanalyse av kontantstrøm for instrumenter med variabel rente (forpliktelser):

En endring av renten med 100 basispunkter (bp) på balansedagen ville ha økt (redusert) egenkapitalen og resultat før skatt med beløpene som vist under.

Analysen forutsetter at øvrige variabler holdes konstante. Analysen er utført på samme grunnlag for begge år, og er beregnet på 12 måneders basis.

Effekt av rentebytteavtaler er ikke inkludert i tabellen.

	Resultat		Egenkapital	
	100 bp økning	100 bp reduksjon	100 bp økning	100 bp reduksjon
2023				
Instrumenter med variabel rente	-12 858	12 858	-10 029	10 029
Kontantstrøms sensitivitet (netto)	-12 858	12 858	-10 029	10 029
2022				
Instrumenter med variabel rente	-11 456	11 456	-8 935	8 935
Kontantstrøms sensitivitet (netto)	-11 456	11 456	-8 935	8 935

Kredittrisiko

Kredittrisiko representerer det regnskapsmessige tap som ville oppstå hvis eksterne parter ikke overholder sin del av kontrakten og er knyttet til finansielle instrumenter som kontanter og kontantekvivalenter, kundefordringer, andre fordringer og finansielle derivater.

Tide er eksponert for risiko for den kontantbeholdningen som er plassert i konsernets hovedbank, samt i øvrige banker som benyttes av konsernets selskaper. Tide vil søke alternative plasseringsmuligheter i de tilfeller hvor selskapets kontantbeholdning overstiger det nivå som er nødvendig for å møte forretningsbehovene.

Tide anser risiko for tap av kontantbeholdningen som lav ved utgangen av 2023. Tide følger med på utviklingen i finansmarkedene generelt. I de tilfeller der det er indikasjoner på økt risiko for tap vil Tide følge opp egne bankers kredittrating i den hensikt å treffe

nødvendige tiltak for å redusere risikoen. Tide er også eksponert for kredittrisiko knyttet til kundefordringer samt transaksjoner i forbindelse med billettsalg. Kredittrisiko knyttet til billettsalg er minimal, siden oppgjør i all hovedsak er kontant.

Kredittrisikoen for kundefordringene er også lav, siden motpart i det vesentlige er offentlige kunder. Maksimal risikoeksponering er balanseført verdi av de finansielle eiendelene i balansen. Kredittrisiko knyttet til derivater gjelder ved utgangen av 2023 de rentebytteavtaler selskapet har inngått. Rentebytteavtale og underliggende låneavtale er inngått med bank i samme konsern. Tide anser derfor risiko for tap som lav.

Kredittrisiko knyttet til andre fordringer anses også lav da de vesentligste postene gjelder avsetninger for opptjente, ikke-fakturerte inntekter fra oppdragsgivere (fylkeskommunene) og avgifter til gode fra staten.

Eksposering for kredittrisiko

Balanseført verdi av kundefordringer fordelt etter geografisk region og kundetype	Tide AS	
	2023	2022
Geografisk region		
Innenlandske kunder	4 992	5 212
Utenlandske kunder	-	-
Sum kundefordringer	4 992	5 212
Kundetype		
Kommuner, fylker og stat	-	-
Andre	4 992	5 212
Sum kundefordringer	4 992	5 212

Aldersfordeling av kundefordringer pr. 31.12 (Tide AS)

2023	Kundefordringer Dager etter forfall				Sum
	Ikke forfalt	<30 dager	30-60 dager	>61 dager	
Forventet misligholdsrate	0 %	0 %	0 %	0 %	
Kundefordringer	1 225	-	7	3 759	4 992
Avsetning tap på krav	-	-	-	-	-

2022	Kundefordringer Dager etter forfall				Sum
	Ikke forfalt	<30 dager	30-60 dager	>61 dager	
Forventet misligholdsrate	0 %	0 %	0 %	0 %	
Kundefordringer	4 919	22	-	271	5 212
Avsetning tap på krav	-	-	-	-	-

Tide AS har et begrenset antall med eksterne kunder.

Eksposering for kredittrisiko

Balansført verdi av kundefordringer fordelt etter geografisk region og kundetype	Konsern	
	2023	2022
Geografisk region		
Innenlandske kunder	260 501	291 357
Utenlandske kunder	3 256	3 299
Sum kundefordringer	263 757	294 656
Kundetype		
Kommuner, fylker og stat	189 431	223 265
Andre	74 326	71 391
Sum kundefordringer	263 757	294 656

Aldersfordeling av kundefordringer pr. 31.12 (Konsern)

2023	Kundefordringer				Sum
	Dager etter forfall				
	Ikke forfalt	<30 dager	30-60 dager	>61 dager	
Forventet misligholdsrate	0,0 %	0,0 %	1,3 %	10,9 %	
Kundefordringer Norge	164 230	86 701	3 186	5 849	259 965
Kundefordringer Danmark	4 668	665	516	251	6 100
Avsetning tap på krav	-	-	-	-2 308	-2 308

2022	Kundefordringer				Sum
	Dager etter forfall				
	Ikke forfalt	<30 dager	30-60 dager	>61 dager	
Forventet misligholdsrate	0,0 %	0,0 %	1,3 %	10,9 %	
Kundefordringer Norge	161 031	92 311	4 149	31 305	288 796
Kundefordringer Danmark	3 673	615	189	39	4 516
Avsetning tap på krav	-	-	-	-1 405	-1 405

Omfang av innregnet tap ved verdifall er ubetydelig, jfr. Note 12.

Likviditetsrisiko

Kontantstrøm følges opp av selskapets økonomiavdeling og en sentral funksjon i Tide AS. Tide har etablert en konsernkontoordning hvor samtlige norske selskaper i konsernet deltar i.

Tilsvarende ordning er etablert blant de danske selskapene i konsernet. Nettobeholdning i konsernkontoordningen, positiv/negativ, blir bokført som kortsiktig fordring/gjeld i selskapsregnskapene.

Konsernet har ubenyttede trekkfasiliteter, som også er tilgjengelig for Tide på tilsammen NOK 190 millioner per 31.12.23. Det blir løpende gjennomført vurderinger av kontanter og kontantekvivalenter til å møte driftsrelaterte forpliktelser og lånebehov i forbindelse med investeringer.

Selskapet har oppfylt sine forpliktelser ved forfall i 2023. Forfallsstrukturen på selskapets forpliktelser er listet opp i note 15.

Annen kortsiktig gjeld	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Opptjente feriepenger og variable lønnskostnader	5 076	4 026	284 630	203 409
Konserngjeld	509 971	334 710	-	-
Utestående oppgjør til oppdragsgivere	-	-	665	9 864
Påløpte renter	-	-	-	-
Skyldig mva	-	-	-	-
Fakturert ikke opptjent inntekt	-	-	40 696	-
Subordinært lån fra DSD AS	155 232	96 917	155 232	96 917
Andre påløpte kostnader	5 372	6 965	131 062	196 559
Sum	675 651	442 617	612 285	506 749

Note 19 | Utbytte

Tide AS

Utbetalt utbytte:	2023	2022
NOK per aksje	-	-
Utbetalt utbytte NOK (eks. egne aksjer)	-	-
Foreslått utbytte til godkjenning i generalforsamlingen (ikke regnskapsført som en forpliktelse per 31.12.):	2023	2022
NOK per aksje	-	-
Samlet utbytte NOK	-	-

Note 20 | Garanti- og kausjonsansvar

	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Husleigaranti	2 050	2 050	2 050	2 050
Selvskyldnerkausjon (konsernselskaper)	3 337 256	1 735 000	-	-
Skattetrekk kemnere	75 000	75 000	75 000	75 000
Garanti Esbjerg Kommune	-	-	-	707
Garanti til Fyn Bus Danmark	-	-	12 216	18 238
Garanti til Sydtrafik Danmark	-	-	17 533	36 759
Garanti til Haderslev kommune	-	-	2 795	2 620
Garanti Nordjyllands Trafiselskap	-	-	33 180	32 235
Garanti Muffbyg A/S	-	-	-	14 698
Garanti Vejle Kommune	-	-	-	707
Garanti til Midttrafikk	-	-	4 675	4 383
Garanti til Movia	-	-	3 016	2 828
Fram ved Møre og Romsdal Fylkeskommune	-	-	16 200	16 200
Skyss ved Vestland fylkeskommune	-	-	75 081	75 338
Kolombus ved Rogaland Fylkeskommune	-	-	3 610	3 610
AtB AS	-	-	36 000	36 000
Troms og Finnmark Fylkeskommune	8 500	8 500	45 596	45 596
Statens Vegvesen	-	-	100 961	93 430
Vestfold og Telemark Fylkeskommune	-	-	25 652	25 652
Andre	8 000	8 000	4 150	4 150
Sum	3 430 806	1 828 550	457 715	490 198

Tide AS er solidarisk ansvarlig selvskyldnerkausjonist sammen med datterselskaper for konsernkontoen overfor DNB.

Det er i tillegg til selvskyldnerkausjon stilt sikkerhet til datterselskap knyttet til leasingavtaler og garantier på til sammen 1 735 millioner.

I Tide AS er det skattetrekksgaranti som gjelder Tide AS, Tide Buss AS, Turbuss Vest AS og Tide Verksted AS.

Aksjonærer

DSD Bus AS eier 100% av aksjene.

Tide AS sin eierandel i Ferdia AS er i løpet av 2023 solgt til DSD Investering AS for MNOK 35,9.

Ledende ansatte

Opplysninger vedrørende ledende ansatte inkluderer tilsvarende forhold for de ledende ansattes personlige og juridiske nærstående.

Konsernselskaper

Konsernselskapene kjøper tjenester av Tide AS innen administrasjon, økonomi, finans og IT.

Administrasjonen er samlet i Møllendalsveien 1 A, og konsernselskapene dekker sin del av kostnadene knyttet til leie av lokaler.

Transaksjoner med nærstående parter

	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Salg av varer og tjenester				
Konsernselskaper	61 858	44 319	-	-
Hovedaksjonær - DSD	356	451	356	451
Sum salg varer og tjenester	62 214	44 771	356	451
Kjøp av varer og tjenester				
Konsernselskaper	20 679	7 868	2 232	-
Hovedaksjonær - DSD	356	1 529	356	1 529
Sum kjøp av varer og tjenester	21 035	9 397	2 588	1 529
Renteinntekter og kostnader				
Renteinntekter	11 434	6 021	-	-
Rentekostnader	30 983	11 891	13 316	4 739
Sum renteinntekter og kostnader	-19 549	-5 870	-13 316	-4 739

Fordringer/gjeld nærstående parter

	Tide AS		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Fordringer på nærstående parter				
Konsernselskaper	47 777	47 950	-	-
Hovedaksjonær - DSD	217 000	-	217 000	-
Hovedaksjonær - DSD Bud AS	-	3 695	-	3 695
Ledende ansatte	-	-	-	-
Sum fordringer på nærstående parter	264 777	51 644	217 000	3 695
Gjeld til nærstående parter				
Konsernselskaper	509 971	334 608	-	-
Hovedaksjonær - DSD	115 232	96 917	115 232	96 917
Sum gjeld til nærstående parter	665 203	431 524	155 232	96 917

Fordringer på nærstående parter kommer hovedsakelig fra salg av tjenester, og forfaller til betaling på ordinære betingelser. Fordringene er usikrede og ikke rentebærende.

Lån til nærstående parter

Tide AS har ikke gitt noen nye lån i løpet av 2023 til nærstående parter.

Tide AS	Konsernselskaper		Hovedaksjonær og TS		Ledende ansatte		Sum	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Balanseført verdi 01.01.	-	-	-	-	-	-	-	-
Lån gitt i løpet av året	-	-	-	-	-	-	-	-
Lån tilbakebetalt i løpet av året	-	-	-	-	-	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.	-	-	-	-	-	-	-	-

Godtgjørelse til ledende ansatte for øvrig, se note 4.

2023

Det har ikke vært oppkjøp i 2023.

2022

Det har ikke vært oppkjøp i 2022.

Note 23 | Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for vurdering av konsernets resultat og stilling.

Note 24 | Betingede forpliktelser

Konsernet har ingen betingede forpliktelser som har vesentlig betydning av resultat og stilling.

Til generalforsamlingen i Tide AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Tide AS, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av eiendeler, egenkapital og gjeld per 31. desember 2023, resultatoppstilling, utvidet resultatoppstilling, oppstilling av egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av eiendeler, egenkapital og gjeld per 31. desember 2023, resultatoppstilling, utvidet resultatoppstilling, oppstilling av egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet. For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Bergen, 20. mars 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Sturle Døsen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

2023